

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2014. december

A Biblia Szövetség folyóirata

XXVI. évfolyam 4. szám

Ára: 350,- Ft

„Sion fiai örüljenek királyuknak!”

(Zsolt 149,2)

Áldott karácsonyi ünnepet és új esztendőt!

**BSz orvos-konferenciája,
Berekfürdő – Termál Hotel Pávai**

**BSz őszi lelki konferenciája,
Berekfürdő – Megbékélés Háza**

AZ EGYHÁZ TITKA

Manapság mind a vallás-felekezetek, mind a politika területén egyre több szó esik az egyházzal, főként abban a tekintetben, hogy mit nevezhetünk egyháznak, és mit nem. Hazánkban is egyre több vallási csoport lép fel azzal az igénnyel, hogy magukat egyháznak nevezhessék. Hivatkoznak történelmi múltjukra, tagságuk létszámára, gyakran kulturális-szociális tevékenységükre, vagy éppen nemzetközi kapcsolataikra. Egyszerűbb csoport lép fel azzal az igénnyel is, hogy ők az (egyetlen) igazi egyház, a többi csupán vallási közösség, vagy éppen a Sátán zsinagógájának minősített szekta. Posztmodern korunk vallásos emberekre gyakorolt hatásának újabb jele, hogy egyre több újonnan alakult protestáns színvonalú vallási csoport jelenik meg a világ vallási térképén azzal az igénnyel, hogy ők az ún. biblikus egyház, vagy biblikus gyülekezet, szemben a többi felekezettel, egyházzal.

A különböző, újabb alakult vallási (egyházi) csoportok tagságának egy része a korábban Isten nélkül élő, a szekuláris világból „megtért” emberekből verbuválódott össze, míg másik része a történelmi egyházakban csalódva lépett át egy másik közösségbe.

MI NEVEZHETŐ EGYHÁZNAK?

Érthető tehát, hogy egyre többen vannak, akik ezt a helyzetet látva zavartan kérdezik: Tulajdonképpen mi nevezhető egyháznak, jobban mondva igazi egyháznak, hiszen Jézus Krisztus nem különféle felekezetek alapítására küldte el tanítványait?

Hogy a kérdésünkre jó választ találjunk, szeretném emlékeztetni kedves olvasóinkat Jézusnak a Mt 28,18-20. verseiben olvasható szavaira, amit missziói parancsnak is szoktunk nevezni. A missziói parancs végén Jézus ígéretet tett a missziói munkába elküldött tanítványainak, amikor azt mondta: „Íme, én titeket vagyok a világ végezetéig”. A Szentírás korábbi és későbbi tanításából az is kiderül, hogy Jézus a missziói parancsban nem az ő testi jelenlétéről beszélt, hiszen

mennybemenetele óta testileg az Atya jobbán ül.

A missziói parancsban adott ígéret azt is magába foglalta, hogy Jézus evilági jelenlétét az ígérez, a Bibliában leírt ígérez. Tehát az ő jelenléte egy gyülekezetben (egyházban) soha nem független az ígétől. Éppúgy, mint a teljes Szentírás ihlető Szentlélek sem választható el a Bibliában leírt ígétől. Tehát az ígét hirdető tanítványokkal Jézus a Szentlélek által van jelen a világ végezetéig! Ezeket a fontos bibliai igazságokat szem előtt tartva keressük tehát a választ azokra a kérdésekre, hogy mi nevezhető egyháznak, hol van az egyház, hol van a biblikus gyülekezet, mi nevezhető egyháznak.

VALLÁSOS EMBEREK KÖZÖSSÉGE AZ EGYHÁZ?

A leggyakoribb válasz az, hogy az igazi, biblikus egyház megtért emberekből áll. Gyakran hozzátesszük még, hogy a biblikus gyülekezet megtért (megkeresztelt, benerített) igehirdetőkből, megtért (megkeresztelt, benerített) presbiterekből, és megtért (megkeresztelt, benerített) egyháztagsokból áll. Ha ezek a feltételek nem adóttak és nem láthatók egy vallási közösségben, akkor az nem egyház, azt a közösséget el kell hagyni, onnan ki kell lépni.

Mások úgy gondolják, hogy az egyház lényeges ismérve a történelmi múlt, az ősök hite és az ősök hitgyakorlatának ápolása. Nem kevesen vélik úgy, hogy egy vallási közösség egyház voltának ismertetőjegye, hogy vezetői magas szintű iskolai végzettséggel bírnak. Majd ismét mások szerint az igazi egyház ismérve a vezetők erkölcsös, hiteles, feddhetetlen élete, vagyis ha egy püspök, esperes, lelkipásztor, presbiter személyes és családi élete foltos és sáros, akkor abból az egyházból, közösségből ki kell lépni, mert az nem egyház. Sokan hivatkoznak még a reformátorok egyházat meghatározó téziseire, miszerint az nevezhető egyháznak, ahol az ígét tisztán hirdetik, a szentségeket biblikus módon kiszolgál-

tatják, és az egyházfegyelmet gyakorolják.

AZ IGAZ EGYHÁZ ISMERTETŐJELE

Az egyház imént felsorolt feltételeinek (amelyek között sok igazságmotívum van!) közös vonása az, hogy egy felekezet vagy csoport egyház mivoltát emberi feltételekhez (pl. megtérés), vagy szemmel is látható teljesítményekhez (konfirmáció, templomba járás) kötik. Ahol az imént felsorolt feltételeket (kereszttség, benerítés, megtérés, vallásgyakorlás, egyháztagság stb.) – úgy mond – produkálja egy közösség, vagy teljesítik a magát egyháznak valló felekezet tagjai, akkor az ilyen vallási csoport egyháznak nevezhető. Ha viszont a megállapított feltételek nem ismerhetők fel (pl. nincsenek megtérések, az igehirdető hitetlen, mindenkit feltétel nélkül megkeresztelnek, mindenkinek kiszolgáltatók az úrvacsorát stb.), akkor az a közösség nem nevezhető bibliai értelemben vett egyháznak.

De hát akkor mi a bibliai egyház legfőbb ismertető jele? Mi az igaz egyház titka?

A rövid válasz így hangzik: ahol Krisztus jelen van, mindig ott van az egyház. Ahol nincs jelen Krisztus, ott nem beszélhetünk egyházzal. Ezért a kulcskérdés minden felekezettel kapcsolatban az, hogy ott van-e Krisztus, mert Krisztus jelenléte az egyház-lét igazi feltétele.

HOL VAN MOST KRISZTUS?

Ha pedig azt kérdezzük, hogy hol van jelen Krisztus ma, hadd emlékeztessenek a fentiekben leírtakra. Krisztus ott van, ahol az ígét, azaz a teljes Szentírást Krisztus felől értelmezik és hirdetik, mert Krisztus a Biblia ígétjétől elválaszthatatlan (megkülönböztethető, de elválaszthatatlan!). Amikor valahol a Bibliától idegen vagy független Jézust prédikálnak (pl. aki minden embert üdvözíteni fog), akkor hamis Krisztussal, illetve hamis egyházzal van dolgunk (2Kor 11,4).

De ezt a megállapítást úgy kell tovább folytatnunk, hogy mivel Krisztus a

Biblia ígéjéhez kötötte magát, ezért aki a Bibliát bármilyen vonatkozásban is kritizálja, vagy a Bibliától bármiben eltérő tant képvisel és tanít, az magát Krisztust gyalázza meg, és semmi köze nincs a Biblia által Krisztus testének nevezett egyházhhoz. Határozottan ki kell mondanunk azt is, hogy a Biblia Krisztusa nem függ sem felekezettől, sem szertartástól, sem paptól, hanem mennybemenetele óta kizárólag Szentlélek, Biblia, ill. igefüggő. Az egyház titka tehát Jézus Krisztus személye és jelenléte. A Biblia Krisztusa nélkül minden vallási csoport csak gittegyelet, bárminek nevezze is magát.

Mivel Jézus Krisztus a kijelentett és hirdetett Igéhez kötötte magát (Lk 24,27.44; Jn 1,1.3.14; 6,63 stb.), ezért minden gyülekezetben (egyházban)

kulcskérdés az igehirdetés, mégpedig a Krisztus-központú igehirdetés. Egy prédikáció nem attól lesz Krisztust hirdető igehirdetés, hogy Krisztus nevét mantra-szerűen emlegeti az igehirdető, hanem attól, hogy a Bibliát „a hitnek szabálya szerint” (Rm 12,6) értelmezi és magyarázza. A hit szabálya azt jelenti, hogy a Biblia helyes, igeszerű magyarázata a teljes Szentírás összefüggéseiben és az Szentírással egyező szellemben megfogalmazott hitvallások szerint történik. Ahol a Bibliát a hit szabálya szerint értelmezik és magyarázzák, ott van Krisztus. Ahol pedig jelen van Krisztus, ott az egyház. Ez a megállapítás akkor is igaz, ha abban az egyházban (gyülekezetben) talán sok emberi fogyatkozás van (Ef 5,27). Egy vallási csoport igaz egyház volta tehát

nem ember-függő, hanem Krisztus-függő!

Mivel közeledik a karácsony, s vele egyidejűleg az Úr visszajövetelének napja is, újságunk jelen számában Krisztus és az egyház titkát szeretnénk „körbejárni” egy olyan világban, amelyben a Krisztus személye és az egyház lényege körül egyre nagyobb a zűrzavar és egyre több a tévtanítás. De mi ragaszkodjunk a Szentlélek által ihletett ígéhez, annak minden szavához, és ahhoz a Jézus Krisztushoz, aki ma is ott van Szentlelke által minden gyülekezetben, ahol őt prédikálják.

Ezekkel a gondolatokkal kívánunk a kedves Olvasóknak áldott karácsonyi ünnepeket – és az új esztendőre –, Istenünk gazdag áldását!

Dr. Sípós Ete Álmos / Tápiószele

KRISZTUS A TEREMTÉSBN ÉS AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBAN

Jézus Krisztus „élete” nem karácsonykor kezdődött, akkor csak a földi vette kezdetét. Hiszen ő már előtte is volt, sőt, mindig létezett. Ezért is olvashatjuk a Zsidókhoz írt levélben: „*Napjainak nincs kezdete*” (Zsid 7,3).

Ebből következik, hogy a földön megjelent Krisztusra mindig úgy kell tekintenünk, mint Isten örök Fiára, aki 33 esztendeig testben volt jelen a földön. Hiszen benne „*Isten jelent meg testben*” (1Tim 3,16)! Ezért Jézus soha nem lehet haver, sem cimbor, jó pajtás a gyerekeknek és a fiataloknak, forradalmár a felszabadulás-teológusoknak, csodadoktor a csodákra váróknak, és nem is messiás-jelölt a sok hamis zsidó messiás között (Csel 5,36-37), hanem a Szentháromság Isten második személye. Akit csak úgy tisztelhetünk, mint ahogyan tanítványa, Tamás tette: „*Én Uram és én Istenem!*” (Jn 20,28).

Továbbá fontos tény az is, hogy Krisztust mindig a mennyben volt: „*Az Úr a mennyekbe helyezte az ő székét és az ő uralkodása mindenre kihat*” (Zsolt 103,19). Krisztus a mennyben van, sőt! Bár felfoghatatlan számunkra, mégis hisszük, hogy mindig is a mennyben volt, még földi napjai alatt is: „*És senki*

sem ment fel a mennybe, hanemha az, aki a mennyből szállott alá, az embernek Fia, aki a mennyben van” (Jn 3,13). Soha nem szűnt meg istensége, a Szentháromsággal való belső egysége.

A menny tehát Isten és így a Fiú Isten lakóhelye. „*Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön!*” (Zsolt 73,25).

Ismeretes előttünk, hogy a földön is szívesen tartózkodott, amikor naponta, hűvös alkonyatkor meglátogatta Ádámékat az Éden kertjében (1Móz 3,8). Azt is tudjuk, hogy az új földön is jelen lesz, amikor majd Isten sátora az emberekkel lakozik (Jel 21,3).

Krisztus tehát a mennyben van. Ez a rövid kijelentés háromszoros okot is kínál az álmélgodáshoz:

- először, hogy van menny,
- másodsor, hogy ott van az, akit annyira szeretünk (Krisztus),
- harmadszor pedig, hogy egyszer mi is ott leszünk majd.

Az Atya házában sok lakóhely van. Az üdvösség nem csupán állapotot, de helyet is jelöl, az élő Isten városát (Civitas Dei), amit Isten lakásul teremtett az övéinek. Ezt nevezi magasságos Jeruzsálemnek (Zsid 12,22-23). Sőt,

mindez alakuló valóság, hiszen Jézus folyamatosan helyet készít az övéinek: „*Elmegyek, hogy helyet készítek titeknek*” (Jn 14,2). Isten gyermekeinek a csodálatos mennyet adja hazául, ami halálunk után vár majd ránk. Miként azt énekeljük is (Hallelujah 370, ford. Nyáry Pál):

„A mennyben otthonom, hol nincsen szenvedés, / Hol gond és fájdalom, s halál nem ismerős. / Hol béke vár reám, s vihar nem ostromol, / Ahol szegény szívem megnyugodhatol.

Ó szép hazám, dicső hazám, / Hol öröklét derül reám! / Ahol nem lesz sírás, / Elválás, búcsúzás, / Csak fény, s megújulás, / Ó szép hazám.

Ott túl idők ködén, dicsőség fényiben, / Révpartod int felém, és látja már hitem. / Mit véred ad nekem, mit életfád terem, / Ott csendbe, boldogan élvezhetem. / Ó szép hazám...

Gondolt az Úr velem, hajlékot alkotott, / Szent vérén énnekem örök üdvöt adott. / Ott túl a fényben én szent arcát nézhetem, / S az üdvösség enyém lesz teljesen. / Ó szép hazám...

A következőkben megkíséreljük az emberileg lehetetlent: visszalépünk az időben. A jelenből indulunk el, és a Szentírás ószövetségi lapjain keressük Krisztus jelenlétét.

1. A JELEN

Krisztus mennybemenetelétől a hívő emberek őt a mennyekben lévőként imádják, és istenségét a földön tapasztalják: „Az Úr a mennyekbe helyezte az ő székét, és az ő uralkodása mindenre kihat” (Zsolt 103,19).

2. KRISZTUS AZ INKARNÁCIÓBAN

Földre születésekor is Istennel egyenlő volt (Fil 2,6). Az Atya ezt a kijelentést tette Krisztus földre érkezését megelőzően: „mikor behozza az ő elsőszülöttét a világba, így szól: És imádják őt az Istennek minden angyalai. [...] Ámde a Fiúról így: A te királyi széked óh Isten örökkön örökké. Igazságnak pálcája a te országodnak pálcája. Szeretted az igazságot és gyűlölted a hamisságot” (Zsid 1,6kk). Az Atya tehát kijelentette, hogy az angyalok imádták őt, valamint trónusáról és az igazság pálcájáról is szól.

Krisztus pedig ezt mondta közvetlenül az inkarnáció (testet öltés) előtt: „Azért a világba bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem [...] Akkor mondtam: Íme, itt vagyok (a könyv fejezetében írva van rólam), hogy cselekedjem óh Isten a te akaratomat” (Zsid 10,6-7).

3. KRISZTUS A TEREMTÉSSEN

Krisztus személye mindig jelen volt ott, ahol az Atya és a Szentlélek (is), és a teremtésről közölt kijelentésben ezt a tényt hangsúlyozva olvashatjuk. Már a láthatatlan világ teremtése is őrá nézve valósult meg: „Mert őbenne (Krisztusban) teremtett minden, ami van a mennyekben és a földön, láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár uraságok, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; mindenek őáltala és őréa nézve teremtettek; És ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn” (Kol 1,16-17).

Mind a láthatatlan, mind pedig a látható dolgok teremtésénél Krisztus-

nak fontos szerepe volt. Krisztusra nézve gondolta végig Isten az egész teremtést: ezt, a tudomány számára gyakran leképezhetetlen változatos-ságot, a legkisebnel és legnagyobb-nál felfedezhető törvényszerűségeket, mindezeknek célját és értelmét. Hiszen Krisztus maga a Logosz, ami logikát, tervezést, bölcsességet és információt jelent. Erről ír János apostol az evangéliuma elején: „Kezdetben volt az ige, és az ige az Istennél volt, és Isten volt az ige. Ez kezdetben az Istennél volt. Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,1-3).

FÜLE LAJOS: JÓ

Jó, hogy adni lehet,
jó, hogy van mit,
jó, hogy van kinek.
Jó szeretni, szeretve lenni,
jó örülni az örülőkkel,
de a legjobb: fénybe borulni
belül, hol szívbemarkoló
sötét ilté torát,
s kiragyogni szemem át,
arcon át,
fénylő szavakon át
a GYERMEK mosolyát.

Ennek alapján nincs kétségünk afelől, hogy azért használ a bibliai szöveg az ember teremtésénél többes számot – teremtsünk embert –, mert ott jelen volt Krisztus Urunk és a Szentlélek is (1Móz 1,26 és 1,2)!

Krisztus jelenlétének és a teremtésben való tevékeny részvételének talán leg-szebb leírását a Példabeszédek könyve 8. részében olvashatjuk. A fejezetben a Bölcsesség kiált /1/, megáll a magaslaton /2/, szava zeng /3/, jeles dolgokat szól /6/, hatalmat ad a királyoknak /16/, az őt keresőket szereti /17/, erszényeiket megtölti /20/ stb. Személyi tulajdonságok ezek, ezért megszemélyesített (perszonifikált) bölcsesség ő. De megtudhatjuk azt is, miként volt Jézus jelen a teremtésnél, mint „kézműves” = teremtő /30/, aki számára a teremtés nem volt fáradságos munka, hanem játékos gyönyörűség /30-31/. A Szentháromság második személye, a mindig létező Isten Fia szól itt, és hív minket kapuihoz /34-36/.

4. KRISZTUS AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBAN

Emberi mivoltunkból következik, hogy méltatlanok vagyunk az örökkévalóság vizsgálatára, mert rossz a logikánk, hamis következtetéseket vonhatunk le, valamint tisztátalanok és bűnösök vagyunk. Ezért csak alázatosan, kicsinységünk teljes tudatában közelíthetünk az örökkévalóság vizsgálatához.

A Szentírás néhány igeverse bepillantást enged a teremttség előtti isteni világba: Kol 1,15-17; Péld 8,24-36; Jn 17,5,24; Zak 6,13; Ez 37,26; Ef 1,3 kk.

Ezekből az ígéresek közül néhány isteni jellemzőt emelhetünk ki:

- az Isten szeretet (1Jn 4,8),
- szeretetkapcsolat van a Szentháromság személyei között (Jn 17,24),
- az isteni személyek egymástól függenek cselekvésükben, Jézus kijelentése alapján tudjuk, hogy csak akkor cselekszik, ha az Atyát látja cselekedni,
- Jézus Krisztus az örökkévalóságban dicsőséggel bírt, amit a kereszthalála előtti imádságában ismételtén kért az Atyától (Jn 17,5),
- a teremtés isteni tervezés alapján valósult meg.

Természetesen, eddig csak néhányat említettünk azok közül, amikkel Krisztus örökkévaló tulajdonságaiból a Szentírás megismertet bennünket. Lásunk néhányat azok közül, amiket kizárólag személyéhez köt az ige:

- elválasztotta a tizenegy tanítványt (Jn 13,18),
- és ők azok, akiket az Atya neki adott (Jn 17,11),
- Krisztusban, a mennyekben áldott meg minden hívő ember (Ef 1,3),
- Isten Krisztusban gyönyörködik (Mt 17,5)...

Minden mindenkben Krisztus: az örökkévalóságban és az időhöz kötöttségben is!

Ezeket a kijelentéseket megismerve érthetjük meg, mennyire fontos az, amit a reformátorok hangsúlyoztak Isten tanácsvezgéséről (Ef 1,4-7), ami az örökkévalóságban történt, amit Békeség Tanácsának (Pactum salutis-nak) neveztek. Ez a minden időknek előtte megtörtént, az Atya és Fiú közötti szövetségkötést jelenteti, amiben egyik oldalon állt az isteni igazságosság, a

bűnös ember elítélése, a másikon pedig Krisztus, aki az embereket képviselve vállalta, hogy azokat, akiket az Atya neki adott a megszületendő emberiségből, azokat megváltja, illetve életét odaszánva meghal helyettük engesztelő áldozatként. És vállalta, hogy a választottakat megőrzi, és egyet sem veszít el közülük, azok közül, akik az Atyáéi voltak, de az övéi lettek, hogy azokat mindvégig megtartsa és üdvözítse. A

Szentháromságon belüli isteni szövetségkötés volt ez (Zak 6,13; Jn 17), Krisztus azóta mindent ennek megfelelően hajt végre, mindent akarátának tanácsából cselekszik (Ef 1,11).

Bár ezek a bibliai helyek csak az emberekre vonatkozó részeket mutatják be, mégis milyen nagy gazdagság tárul fel előttünk, s csak sejtjük, még milyen kibeszélhetetlen világ rejlik mögötte! Ezért is sóhajt szívünk Pál apostollal együtt

(Rm 11,34-36): „*Óh, Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei, s kinyomozhatatlanok az ő útjai! Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? Vagy kicsoda volt néki tanácsosa? Avagy kicsoda adott előbb neki, hogy annak visszafizesse azt? Mert őtőle, őáltala és őreá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.*”

Alföldy-Boruss Dezső / Budapest

KRISZTUS AZ ÓTESTAMENTUMI GYÜLEKEZETBEN

A Szentháromság egy örök Isten a Szentírásban kinyilatkoztatta az embereknek önmagát, illetve üdvözítő tervét, miszerint az általa tökéletesnek teremtett világot – amit a Sátán, ill. az ember ténykedése velejéig megromlott – romolhatatlanságban újjáteremti. A Szentírásban nem csak ezt a tervét közli, hanem bemutatja a terv történeti megvalósítását is lépésről lépésre, tehát azt, ahogyan üdvtervét konkrét történeti eseményeken keresztül valósággá teszi. A Biblia hívő olvasói tudják azt, hogy maguk is részesei a Biblia által bemutatott üdvtörténetnek, mégpedig mint kegyelmet nyert bűnösök, Jézus Krisztus követői, az Egyház tagjai. Megismertük, amit Isten a múltban tett népe üdvözítéséért, és hívő szívvel várjuk mindazt, amit még tenni fog kiválasztott Egyháza és a teremtett világ üdvössége érdekében.

E lenyűgöző történetben minden az ő örök terve (akarata) szerint történik, amin kezdettől fogva dicsősége ragyog át. Tervében már a teremtés előtt kulcsszereplővé tette a Fiú Istent, a Krisztus Jézust, aki az emberiség és a teremtett világ egyedüli Üdvözítője. Ő az, aki szeretetével és hatalmával mindazt tökéletesen helyrehozta, amit a Sátán és a csábításának engedő ember ideiglenesen tönkretett. Ezzel a Krisztus Jézussal találkozunk mind az Ó-, mind az Újtestamentum lapjain ill. történeteiben. A Bibliából megismerhető üdvtörténet központi szereplője a názáreti Jézus, aki az emberiségnek adott isteni kijelentés záróköve vagy koronája (Zsid 1,1-2),

aki a Krisztus, a Messiás. Ezért tehát az, aki a bibliai történetben *másra – más személyre, eseményre, dologra* stb. – teszi a hangsúlyt, vagy esetleg valamely bibliai, teológiai témát (pl. az „Isten országa” gondolatot) ugyanolyan fontosnak tart, mint Jézus személyét és művét, az eltér az igazi bibliai hangsúlytól, és súlyos következmények veszélyével teli tévúton indul el.

Mindezt az evangéliumokban és az apostoli iratokban található kijelentésekre alapozva állíthatjuk. Ezek az Istentől ihletett könyvek ugyanis bizonyítják, hogy Krisztus Jézus személye népe körében már jelen volt az ótestamentumi

- a) próféciaiban,
- b) típusokban,
- c) krisztofániákban.

Ezen nem is csodálkozhatunk, mert az Újtestamentum tanúsága szerint Isten és ember között Jézus Krisztus az egyedüli közbenjáró (1Tim 2,5). Ez így volt az ótestamentum idejében is: mindig ő bajlódott velünk, mint „preexisztens (= a testet öltés előtt létező) logosz”.

a) PRÓFÉCIÁK

Jézus a Lk 18,31-ben mondja, hogy beteljesedik rajta mindaz, amit a próféták felőle megírtak (Mk 14,49; Mt 11,3-6; Mt 1,22; 2,5; 26,24.31; Lk 4,17-21; 20,17). Az evangéliumokban olvasható „beteljesedjék az Írás” kifejezés ugyancsak erre utal (pl. Mt 2,15.23; 4,14; 8,17; 12,17; 21,4; 26,56; Mk 15,28; Jn 13,18; 15,25; 19,24.28.36). Fülöp tanítvány így vallott: „Megtaláltuk a názáreti Jézust, József fiát, akiről

Mózes írt a törvényben, és akiről a próféták is írtak” (Jn 1,45). Péter apostol, István vértanú, Apollós, Pál apostol az Írásokból bizonyították, hogy a názáreti Jézus a Krisztus, vagyis a Messiás, mivel minden úgy történt meg vele, ahogy az Írások szerint történnie kellett. Ugyanezzel találkozunk Péter, István vértanú, Apollós, Pál apostol esetében. Ezt bizonyítja a több mint 300 beteljesült prófécia is (pl. Csel 2,14-36; 3,13.18.21-26; 7,51-52; 13,14-41; 18,4-6.24-28; 26,6-7.22b-23; 28,20.23; 1Kor 15,1-4; Ef 2,11-16)

b) TÍPUSOK

Az Egyház az apostoli kortól kezdve úgy látta, hogy az Isten Ószövetségben végrehajtott művei voltaképpen előképei annak, amit később Fia személyében teljesített. Az Ó- és Újszövetség egységét a tipológia segítségével világították meg. A „típus” egy Isten által adott árnyék, ami egy másik valóságra utal. Jézus személyének egyes vonásai, életének egyes eseményei mintegy árnyékképpen már ott rejlettek ószövetségi személyekben, ill. az ő életük eseményeiben (Jézusnak ilyen típusait figyelhetjük meg pl. Ádámokban: Rm 5,12-21; Melkisédekben: Zsid 7; Mózesben: Zsid 3,3; Áronban: Zsid 5,4-5; Jónásban: Mt 12,39). A keresztyénség az Ószövetséget a meghalt és feltámadott Jézus fényénél olvasta, az Újszövetséget pedig az Ószövetség fényében. Erre mutat a híres mondás: „in Vetere Novum lateat, et in Novo Vetus pateat...” vagyis: „az óban az új rejtőzik, és az újban az ó feltárul”¹.

c) KRISZTOFÁNIÁK

Az isteni Messiást fedezhették fel az ótestamentumi hívők azon különleges esetekben, amikor az „Úr angyala” jelent meg (pl. 1Móz 16,7-ben az angyal, ‘küldött’ kifejezés szerepel, ami először fordul elő a Bibliában). „Az Örökkévaló Angyala kifejezés néha azonban magára Istenre is vonatkozik” – írja dr. Hertz J. H. (1Móz 18,1-2 vö. Jn 5,22; 21,17 – Isten angyala; Jn 22,11-12 – az Úr angyala; Józ 5,13-14 – az Úr seregének fejedelme; Dán 3,28 – az ő angyala).

Az ó- és újszövetségi Szentírás közötti összekötő kapocs tehát Jézus Krisztus személye. Ő köti egybe a két szövetséget akként, hogy lényegében csak egy szövetség van. Jézus Krisztus kapcsolja egybe a törvényt és evangéliumot, ő teszi egybe a földre jövele előtt, a földi léte alatt és mennybe menetele után benne hívőket. Mindenkit az Isten családjában (familia Dei) egyesít, aminek centrumában ő található, és ahol együtt imádják Istent fiai és lányai. Távol áll tőlünk a markionita tévelygés², ami elválasztja egymástól a bibliai Ó- és Újtestamentumot, közéjük éket ver, az Úr ó- és újszövetségi népét egymás ellen fordítja – noha mindezt Jézus Krisztus személye és műve kötötte és köti egybe.

Az ótestamentumi iratok rá mutató voltára maga Jézus hívta fel tanítványai figyelmét. (Már az Ószövetségben is megfigyelhető az egyértelmű Messiásra való utalás: ezért nevezte Dávid a Messiást lélekben Urának – Mt 22,43). Urunk azt tanította, hogy az Írások róla tesznek bizonyosságot (Jn 5,39). Ábrahámról azt állította, hogy látta az ő napját, és örült (Jn 8,56), Mózesről pedig azt, hogy róla tett tanúságot (Jn 5,46). Tanítványainak azt magyarázta az emmausi úton, ami róla íratott meg (Lk 24,25-27).

Ezek alapján azt is kijelenthetjük, hogy az ótestamentumi hívők a Krisztus Jézusra vonatkozó utalásokba, ígéretkebe vetett hittel övele álltak kapcsolatban (Zsid 11,13.39). Hittel teljes várakozásban élt Simeon és Anna, akik várták őt, és akiknek szíve örült, hogy meglátták az Isten által küldött szabadítót a názareti Jézus személyében. Mi, mint a mennybemenetele után élő hívők, ugyancsak az ő evangéliumába vetett

hittel lehetünk kapcsolatban vele, és ez mindaddig így is lesz, amíg újra eljön, s átadja a teljhatalmat Istennek (1Kor 15,28). Ezért minket Jézus Krisztus személye és az iránta való hit összekapcsol Isten ószövetségi egyházával.

Ezek ismeretében mindenki helyesen cselekszik, amikor az ószövetségi történetekben is felfedezi Krisztust, a Messiást akár próféciák, akár típusok, akár krisztofániák formájában. Sőt, az jár el helytelenül, aki ezt nem teszi meg! Nestle görög nyelvű újszövetségének függeléke csaknem 1000 olyan újszövetségi igehelyet jelöl meg, ami szoros kapcsolatban áll ószövetségi igehelyekkel. Tehát Krisztus a két testamentum közti folyamatosság biztosítója.

LUKÁTSI VILMA

NEM JÓ EZ ÍGY!

... mivel nem kell kopognunk
az ajtón,
átsompolygunk a küszöbökön,
tovább tapossuk újult éveinket,
azt se mondjuk talán: köszönöm!

Én-központúságunk azzal ámít,
hogy az új esztendő jár nekünk,
mint az élelem, ruha, napsütés,
lakás – és hogy Isten legyen velünk!

Nem jó ez így!
Meg kellene állnunk
minden új évért hálaadásra,
nehogy egyszer gyökeret vert lábbal
nyíljék szemünk nagy csodálkozásra!

Idézzük fel Augustinust, aki megjegyezte: „Christus universae scripturae scopus est.” (Krisztus az egész Szentírás főcélja)³. Egyetérthetünk Szentviktori Húgóval is, aki szerint „minden isteni Írás Krisztusról beszél, s minden isteni Írás Krisztusban teljeseedik be”⁴. Ugyanerről vall az Első Helvét Hitvallás (Confessio Helvetica Prior) V. pontjában, ahol így válaszol a Biblia céljára (scopus) vonatkozó kérdésre: „A kanonikus Biblia egyedül arra tekint, hogy belőle az ember megértse, hogy Isten irgalmas hozzá és javát akarja s hogy Ő, ezt a kegyelmességét Krisztus, az Ő Fia által az egész emberiség előtt nyilvánvalóvá tette és bizonyította, ami azonban egyedül hit által jön hozzánk, és

egyedül hit által lesz a mienk, és a felebarátaink iránti szeretetben mutatkozik meg, és nyer bizonyítást.” Kálvin pedig így írt: „... az Írást azzal a szándékkal kell olvasnunk, hogy benne Krisztust megtaláljuk. Aki ettől a céltől (scopus) eltér, az egész életében fáradozhat s dolgozhat, de soha nem jut el az igazság megismerésére.”⁵ Kálvin megértette és tanította, hogy az Ótestamentum lapjain ugyanaz a Krisztus Jézus jelenik meg, mint akivel az Újtestamentum lapjain találkozunk. Az előbbiben még homályosan látszik, ami nekünk már sokkal fényesebben ragyog. Viszont a zsidó nép kegyesei is őt hitték, csakúgy, mint mi is, mert az egész üdvtörténelem folyamán mindig is Jézus volt és marad Isten Egyházának egyedüli Üdvözítője. A reformátor ezt írja az Institució II. könyvének 9. fejezetében: „... Malakiás [...] kijelenti, hogy az igazság napja nem sokára fel fog támadni (Mal 3,20). Ezekkel a szavakkal arra figyelmeztet, hogy a törvény igazi jelentősége abban áll, hogy a híveket az eljövendő Krisztus várásában megtartsa; azonban az Ő eljövételével még sokkal nagyobb világosságot kell remélnünk. Ezért mondja Péter, hogy a próféták kérdezősködtek és szorgalmasan tudakolódtak az üdvösség felől, amely most az evangélium által nyilvánvalóvá lett, és hogy az nekik ki is jelentetett, nem azért történt, hogy maguknak vagy koruknak, hanem, hogy nekünk szolgáltatassák azokat a dolgokat, amelyeket nekünk az evangélium hirdet (1Pt 1,10.12). [...] manapság az a kegyelem, amelyről ők bizonyosságot tettek, teljes világításban adatik elénk, s míg ők azt csak egy kissé ízelhették, nekünk annál bőségebb élvezése nyújtatik. Ezért Krisztus, aki azt állítja, hogy bizonyossága Mózesről ered (Jn 5,46), mindamelllett magasztalja a kegyelemnek azt a mértékét, amellyel a zsidókat felülmúljuk. Mt 13,16: »A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak és füleitek, hogy hallanak, mert bizony mondom nektek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, amit ti láttok és nem láthatták, és hallani, amit hallotok és nem hallhatták.« (Lk10,13) [...] Keresztelő János ezen beszéde (Jn 1,18: »Az Istent soha senki nem látta, az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt«) se rekeszti ki a

kegyeseket, akik azelőtt meghaltak, a tudás és világosság ama közösségéből, amely Krisztus személyében tündöklök, hanem azt tanítja, [...] hogy azok a titkok, amiket ezek az emberek még csak példázatok által láttak homályosan, nekünk világosan kijelentettek; amint a zsidókhoz írt levél szerzője helyesen kifejti (1,1) hogy Isten régebben sokszor és sokféleképpen szólott a próféták által, végezetre pedig ez utolsó időben az Ő szerelmes Fia által. Bár tehát amaz egyszülött Fiú, aki ma előttünk az Atya Isten dicsőségének fénye és lényegének bélyege, hajdan a zsidók előtt ismert volt [...] mindamellet igaz, amit ugyancsak Pál tanít más helyütt (2Kor 4,6), hogy Isten, aki a világosságot a sötétségből előhozta, tündöklő fényt adott az evangélium által a szívünkbe, hogy velünk láttassa dicsőségét a Jézus Krisztusnak ábrázatában.” (Inst II. 9. 1.)

„...az evangélium nem úgy jött az egész törvény helyébe, hogy valami eltérő módon hozza magával az üdvösséget, sőt inkább hogy szentesítse és megerősítse mindazt, amit a törvény ígért, s hogy összekösse a valóságot a példázatokkal. Mert Krisztus, amikor azt mondja, hogy a törvény és próféták Jánosig voltak, ezzel az atyákat nem veti átok alá, mely alól a törvény szolgálai meg nem menekülhetnek, hanem jelzi, hogy azoknál Krisztus ismeretének csak elemibb tudása volt meg, úgy, hogy az evangéliumi tudomány magasságának nagyon alatta maradtak. Ezért Pál, mikor az evangéliumot Isten hatalmának nevezi minden hívő üdvösségére (Rm 1,16), mindjárt hozzá teszi, hogy ezen állításnak a törvényből és prófétákból jó bizonyossága van. Ugyanezen levél végén pedig, bár a Krisztusról szóló ígért hirdetést nevezi ama titok kijelentésének, mely örök időktől fogva el volt rejtve, mindazáltal ezt a mondatot a hozzacsatolt magyarázattal enyhíti, azt tanítván, hogy Krisztust a prófétai iratok is kijelentették. Ebből megértjük, hogy midőn az egész törvényről van szó, az evangélium csak világosság tekintetében tér el attól...” (Inst. II.9.4.)

Fontos tudnunk, hogyha Krisztust keressük az Ótestamentumban, akkor ebben elsősorban és teljes hitelességgel az újszövetségi ihletett iratok vannak segítségünkre. Ámde igen hasznos dolog olykor egy-egy pillantást vetni a Biblián kívüli régi zsidó írásmagyarázatra is. A régi rabbik ugyanis a maguk „társító gondolkodása”⁶ használatával, az Ószövetség számos helyén fedeztek fel Messiásra való utalásokat. Bár – néhány kivételtől eltekintve – ezeket a felismeréseiket nem tudták a názáreti Jézussal összekapcsolni, s így nem azonosították őt a Krisztus-Messiással, mégis figyelemre méltó észrevételeket tettek, amiket olvasva reménységgel imádkozhatunk azért, hogy egyszer a zsidó nép közül sokan jussanak el a felismerésre, hogy mégiscsak a názáreti Jézus a várt Messiás! A Talmud⁷ írói is felismerték, hogy az Ótestamentum központjában a Messiás áll, hiszen ezt olvassuk ezekben az írásokban: „Minden próféta csak a Messiás napjairól prófétált.”, vagy „A világ csupán a Messiásért teremtett.”⁸ A Midrash⁹ ugyancsak több utalást tartalmaz a Messiásra, ugyanúgy a Targumok¹⁰ is, amik 72 ószövetségi igeszakaszt magyaráznak úgy, hogy azok a Messiásra utalnak. Számos, az ószövetségi szöveget magyarázó rabbi foglalkozott a Messiás „titkával”. A bőséges rabbinusi írásmagyarázati anyagból kettőt hadd idézzek R. Santala könyvéből¹¹. „Amikor a Biblia beszél arról, hogy Isten Lelke lebegett a vizek fölött”, akkor ezt a Messiásra történő utalásnak tekintik. A Rabbah Midrash említi ebben az összefüggésben, hogy ez volt a „Messiás Lelke”, ahogy meg van írva az Ézs 11,2-ben: „Az Úr Lelke nyugszik rajta.”

„Isten első szavai a Bibliában a következők: „Legyen világosság! És lett világosság. Látta Isten, hogy a világosság jó.” [...] A bölcsek ezt is a Messiásra történő utalásnak értelmezték, s ezért a Midrash Peshikhta Rabbah-ként ismert szakasza, amit a 9. századtól kezdve olvastak az ünnepnapokkal kapcsolatban, megkérdezi: „Kie ez a világosság, amely az Úr gyülekezetére ragyog?” – s így válaszol: „Ez a Messiás világossága”. A Yalkut Shimoni, amelyben a 12. és 13. évszázadból eredő talmudi és

midrashi fejezetek láncolata van, hozzáteszi: „Ez a Messiás világossága, ahogy meg van írva a Zsoltárok 36,10-ben: »Világosságodban világosságot látnunk.«” A rabbik az arám „Nehora” (világosság) szót úgy tekintették, hogy az a Messiás egyik titkos neve, mivel így olvassuk Dániel könyvének arám szakaszában: „Tudja mi van a sötétségben, és nála lakik a világosság” (Dán 2,22). Továbbá Ézs 42,6 és 60, 1-3 alapján a Messiás, mint a pogányok világossága látható. Vajon Jézus nem hirdette meg, hogy ő maga „a világ Világossága” és, hogy „Aki engem követ nem jár sötétségben?”¹²

Az idők folyamán számtalan keresztyén teológus merített a rabbinusi forrásokból. Három tudóst név szerint is érdemes megjegyeznünk. Az első, aki eredetileg zsidó vallású, Christianus Gerson (1564-1629), aki miután vett egy Újszövetséget, és azt olvasta, illetve összevetette a zsidó forrásokkal, felismerte, hogy a názáreti Jézus valóban a Messiás, és krisztusi hitre jutott. Felismerését megírta egy könyvben¹³, amiben a keresztyén hit ószövetségi alapjait tárta fel; a Talmudból és a Midrashból származó idézeteket is szép számmal találunk művében.

A másik két tudós teológus, akit és akinek művét ugyancsak érdemes név szerint ismernünk: E. W. Hengstenberg¹⁴ (1802-1869), valamint Franz Delitzsch¹⁵ (1813-1890).

Kívánom, hogy az Úr Jézus Krisztus, aki Igéje és Lelke által van most közöttünk, nyissa meg előttünk is az ótestamentumi történeteket és kijelentést, hogy felfedezhessük benne – a bibliai szöveg tiszteletben tartásával, tartózkodva a felesleges allegorizáló belemagyarázásoktól – a megígért Messiást, aki az első karácsonyon eljött erre a földre, hogy megváltsa a bűnösöket – mind a zsidók, mind a pogányok közül. Aki arról is gondoskodik majd, hogy a két nemzetségből gyűjtött választott népe tökéletes örömben és békességben legyen együtt az újjáteremtett földön és égen.

*

Jegyzetek: 1. Ágoston: Quaestiones in Heptateuchum 2,73; 2. A markioniták tagadták Isten igazságos ítélkezését, a bűn büntetését, saját szerkesztésű szentírást használtak,

és csak Lukács evangéliumának egy részét és néhány páli levelet ismertek el, az Ószövetséget pedig teljesen elvetették.; **3.** H.-J. Kraus, *Israel in der Theologie Calvins*; **4.** De arca Noe, 2,8; **5.** Idézi: G. S. Oegema: *Für Israel und die Völker*, Brill, 1999. 9-11. oldal; CR 47/125; **6.** A zsidó gondolkodás az ún. asszociációs, vagyis társító gondolkodás. Valaki előad egy témát, utána azt több oldalról megvitatják, s a megvitatás közben még egyéb gondolatok jutnak a hozzászóló eszébe, és azokat

is előadja. – a Szerk.; **7.** A Talmud a zsidó irodalom legnagyobb és legfontosabb szokásjogi, jogi, vallási és biblia-értelmezési gyűjteménye. A Misnát és Gemarát – szóbeli tanok – tartalmazza, a Misnát Kr. u. a második század végén, a Gemarát az ötszáz éves végén rögzítették. A jeruzsáemi és a bávli Talmud használatos – a Szerk.; **8.** Berakoth 34b, San 99a San 98b; **9.** Zsidó homiletikai irodalom, ami végső formáját a Kr. u. 5-6. században nyerhette el; **10.** A Targumok az Ótestamen-

tum értelmező változatai arám nyelven, pl. Onkelosz Targum, Kr.u. II. század; **11.** A Messiás az Ószövetségben, Bridge Mission Society, Budapest, 1999.; **12.** I. m. 34-35. oldal; **13.** Christianus Gerson, *Der Juden Thalmud, Fürnembster Inhalt und Widerlegung*, Helmstadt 1606; **14.** *Christologie des Alten Testaments I-IV.* 1829-1835; **15.** Például: *Messianische Weissagungen in geschichtlicher Folge*, Leipzig, 1890

Sípos Ete Zoltán / Szeged

JÉZUS KRISZTUS A FÖLDÖN KÜZDŐ EGYHÁZBAN

Ha a világon valamire, akkor az Úr földön élő egyházára mindennél inkább igaz, hogy az Jézus Krisztusban, őáltala és őreá nézve áll fenn. Miközben a mennybe megérkezett szentek a Bárány diadalmas, győzelmes ünnepét ülik, addig a földön élők a hit harcát vívják. Az Úr, bár testileg a mennyben uralkodik, mégsem hagyta magára földi egyházát. Jézus Krisztus a földön küzdő egyházával, az ecclesia militanssal is közösségben, unióban él. Ez a közösség a földön nem a látásban, hanem a hit, a remény és szeretet hármasságában valósul meg, ahogyan Péter apostol írja: „*Őt szeretik, pedig nem láttátok, őbenne hisztek, bár most sem látjátok, és kimondhatatlan, dicsőült örömmel örvendeztek, mert elér-tetek hitetek célját, lelketek üdvösségét*” (1Pt 1,8-9). A földön élő, az apostolok nemzedéke utáni keresztyénekre igaz, hogy Jézust nem látták, és most sem látják, mégis szeretik, és hisznek benne.

Miután a Jézussal való kapcsolatlunkból kizárhatjuk a látás, az érzéki megtapasztalás útját, állapítsuk meg, milyen módon áll kapcsolatban a mennyben uralkodó Jézus Krisztus a földön élő és küzdő hívő népével. A Jézus és a földi, küzdő egyház közötti gazdag kapcsolatot nevezi a teológia „unio mystica cum Christo”-nak, Krisztussal való titokzatos egységnek.

KRISZTUS ÉS AZ Ő FÖLDI EGYHÁZA KÖZÖTTI KAPCSOLAT

A Biblia a földi egyház és a mennyben uralkodó Jézus Krisztus szoros összetartozását, egybeszerkesztett vol-

tát hangsúlyozza. A kapcsolat gondolatát fejti ki a Szentírás, amikor a földi egyházat Krisztus testének, Krisztust pedig a földi egyház fejének nevezi. Krisztus és egyháza úgy alkotnak egy testet, egy szervezetet, egy organizmust, amint a fej és a tagok egy élő testben. Miközben Saul (a későbbi Pál apostol) üldözi a földi egyházat, Krisztus így állítja meg: „*Saul, Saul, miért üldözel engem?*” (Csel 9,4). A földi egyház hívő tagjainak üldözése tehát egyet jelent Jézus Krisztus üldözésével.

A Krisztussal való életkapcsolatból következik az is, hogy a fő életet ad a test tagjainak, és uralkodik a tagok felett. Jézus Krisztus megdicsőült élete eleveníti meg a földi egyház tagjait, amikor azok újjászületnek. Krisztus élete táplálja a földön küzdő hívőket, amint a szőlőtő életnedvekkel táplálja a vesszőket, hogy azok gyümölcsöt teremjenek (Jn 15). Jézus Krisztus uralkodik a test tagjaiban, és vezeti őket. Krisztus uralma az egyházban nem egy külső hatalom diktátuma, hanem belső, szeretetből fakadó uralkodás és engedelmség. Krisztus szerette az övéit, és szeretetből lett az egyház feje, a tagok is szeretik a főt, ragaszkodnak hozzá, hisznek benne, és neki akarnak engedelmeskedni.

A tagok nem csak testületeleg, vagy egy testület által, de egyen-egyenként állnak kapcsolatban a fővel, Krisztussal: személyesen születnek újjá, személyesen térnek meg, személyesen hisznek, személyesen vallják meg, és imádják Krisztust, személyesen keresik és köve-

tik akarátát. Mindazok tehát, akiket Krisztus újjászült, közvetlenül vannak Krisztushoz kötve és beleoltva, a fővel egybeszerkesztve. Erről a személyes kapcsolatról vallotta Krisztus földön küzdő szolgálója: „*többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem*”. Jézus Krisztus és földi egyháza közötti kapcsolatot azért nevezzük mysticusnak, mert nem földi eredetű, és minden földi kapcsolaton túlmutat. A földi küzdő egyháznak az a reménysége, hogy a Jézus Krisztussal való titokzatos életközösség, az unio mystica a halál után, az örökkévalóságban is megmarad. „*Kincset, életet, hitvest, gyermeket mind elvehetik, mit ér ez őnekik! Mienk a menny örökre!*” (390. ref. ének)

A következő kérdésünk: Ez a titokzatos életközösség láthatóvá válik-e Krisztus földön küzdő egyházában, és ha igen, akkor milyen módon? A mysticus unio ugyanis a földi szem elől elrejtett valóság, de Jézus Krisztus mennyei uralma az ő földi egyházában minden korszakban látható külső formát is ölt. Ez a külső forma Jézus Krisztus hármastiszteben gyökerezik.

JÉZUS KRISZTUS HÁRMAS TISZTE A FÖLDI EGYHÁZBAN

Krisztus, az ő prófétai (a), királyi (b) és papi (c) szolgálatával gyakorolja mennyei uralmát földi népén, és ezeken át részesíti őket az üdvösség áldásaiban.

Amikor a három tisztség az újszövetségi egyházban: a hívők személyes életében és a hívők testületében érvényre jut, akkor az egyház virágzó, áldott, gazdag korszakát éli.

a) A prófétai tiszt

Jézus messiási megbízatásának egyik iránya a tanítás, Isten akaratának kijelentése. Jézus földi szolgálatának ezért jelentős súlypontja az igehirdetés, a menny Istenének, az ő Atyjának bemutatása volt (Jn 17,4-7). Amikor és ahol Jézus szavait hittel fogadták, és neki engedtek, ott és akkor Isten mennyei uralma vált láthatóvá a földön. Jézus az igehirdetéssel gyakorolta uralmát, és közvetítette áldásait. Ugyanerre a prófétai szolgálatra készítette fel tanítványait (Mt 10), és megparancsolta nekik: hirdessétek az evangéliumot! (Mk 16,15). Ezért a jeruzsálemi egyház természetes vonása az, hogy a tanítványok „kitartóan részt vettek az apostolok tanításában” (Csel 2,42), és betöltik egész Jeruzsálemet tudományukkal (Csel 5,28). Ma az apostolok leírt és hirdetett tudományában, annak hívő befogadásában jelenik meg Jézus Krisztus prófétai tisztje. Az egyházban a tanításban rejlő hatalom, a tanítói tekintély Jézus Krisztusé. Az Ige szolgálói, az egyház tanítói csak azt hirdethetik, a tanítványok csak azt higgyék el, amik „az egészséges tudományhoz illenek” (Tit 2,1). Jézus, a földön küzdő egyházában a felkészített és elhívott tanítók, igehirdetők Szentíráshoz ragaszkodó, azt meghirdető szolgálatában van jelen. Jézus Krisztus uralma mindig az írott Ige uralmát jelenti. Minél érthetőbben hangzik fel, és minél egyértelműbben jut érvényre Krisztus apostolainak tudománya, az írott Ige, annál inkább elmondhatjuk, hogy Jézus Krisztus üdvösségesen tanít minket az egyházban, mi pedig az ő tanítványai vagyunk. Ha azt adjuk tovább, amire mesterünk tanított, akkor igaz, hogy „aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg; és aki engem vet meg, azt veti meg, aki engem elküldött” (Lk 10,16).

b) Krisztus főpapi tisztje

A papi szolgálat centrumában az Isten és ember közötti közbenjárás, az engesztelés, az áldozat bemutatása, a megváltás műve áll. Kérdésünk arra irányul, hogy

Jézus Krisztus főpapi szolgálatának egész gazdagsága, kereszt-áldozata, közbenjárása és a földön küzdő egyház között milyen kapcsolat áll fenn.

PECZNYÍK PÁL VERSES PRÉDIKÁCIÓ

Szétszórt hívő gyülekezet,
mennyből szól hozzád üzenet.

Isten Lelke üzen néked:
csodás terve van tevéled!

Mint Alkotód, ismer téged,
tudja: mire van szükséged.

Édenben, bár Vele voltál,
csábításra elfordultál,

Sátán borított rád fátylat,
s többé nem láttad Atyádat.

Ám, Ő nem hagyott el téged,
látta kínod, szenvedésed,

Fiában: érted jött a földre,
Sátánnal ment véres öltre,

szánó szíve feléd fordult,
drága vére érted csordult!

Kimentett örök halálból,
rabtartódnak hatalmából.

Nem vagy láncos rabja többé,
Atyád gyermeke: örökké!

Szétszórt hívő gyülekezet,
utad földről mennybe vezet,

bár soknyelvű nemzetben élsz,
a szeretet nyelvén beszélsz.

Egy család vagy: Isten népe,
Jézus Krisztus: szíved éke.

Részesültél égi jóban,
verses prédikációban.

Érdemes megkülönböztetni a főpapi közbenjárás örökkévaló-mennyei, és földi-történelmi vonásait. Jézus Krisztus egyszerre a világ alapjainak felvetése előtt megöletett bárány, aki azonban a történelemben, „amikor eljött az idő teljessége [...] asszonytól született a törvénynek alávetve, hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy Isten fiaivá legyünk” (Gal 4,4-5). Az engesztelés a mennyben örök, így az Úr most „Isten jobbán van, és esedezik is értünk”. Az engesztelés a földi történelemben egyszeri és megismételhetetlen esemény. Jézus Krisztus főpapi szolgálat, amikor is önmaga lett áldozattá, a földön nem ismételtető meg, mert „egyetlen áldozattal örökre tökéletesekké tette a megszenteltek” (Zsid 10,14). Mivel az áldozat egyszeri,

és a főpap nincs jelen testileg a földön, ezért a földi egyházban nem testi módon részesülünk az egyszeri áldozatban és a mennyei közbenjárásban, hanem csak hit által. Krisztus engesztelő papi szolgálata a földön küzdő egyházban úgy jelenik meg, hogy Isten azt az evangéliumban hirdetteti, a bűnösök szívében pedig bizalmat támaszt a közbenjáró Jézus Krisztus iránt.

A hívők úgy is részesülnek Jézus Krisztus papi tisztjében, hogy Isten irgalmára tekintettel odaszánják magukat „élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek” (Rm 12,1). A hívő áldozatvállalása részesedés Krisztus papi szolgálatában, de ennek célja nem a bűnért való elégtétel, hanem az Isten irgalmáért felfakadó hála és az Isten szeretetére válaszoló viszont szeretet kifejezése. A földi egyházban a könyörület gyakorlása, a diakónusok munkája Krisztus papi tisztjének megjelenése, amin keresztül maga az Úr gyakorolja irgalmasságát az egyház szegényei, betegei, nyomorultjai között.

c) Krisztus királyi tisztje

Kezdjük újra egy rövid különbségtétellel! Jézus királyi hatalma mindenre kiterjed. Akaratának engedelmeskedik az égitestek és az atomok világa is. Ettől azonban eltérő az, ahogyan Jézus Krisztus királyi hatalmát földi egyházában megvalósítja. A földi egyház Ura iránti engedelmissége a személyes szeretet talajából nő ki. Krisztus egyháza szereti Jézust, és Uraként tiszteli őt, amikor meg is vallja, hogy Jézus Krisztus Úr!

Ahhoz, hogy a földi egyházban Jézus Krisztus mennyei uralma megvalósuljon, az Úr embereket rendelt és használ. A Kréta szigetén élő keresztényének dolgainak rendezésére az Úr nem sugalmazásokat, nem megérzéseket adott, hanem odaküldte Tituszt, hogy az egyház rendezetlen dolgait hozza rendbe (Tit 1,5). Az egyház rendezett életéhez az Úrtól rendelt, és általa alkalmasnak ítélt férfiakat, presbitereket kell szolgálatba állítani. Az Úr nem közvetlenül, hanem a presbitereken keresztül vezet, kormányozza, pásztorolja, és szükség esetén fegyelmezi is népét. Amikor a presbiteri tisztség viselői Jézus Krisztus iránti szeretettől vezetve, akarata szerint kormányozzák

Isten népét, akkor Jézus Krisztus királyi uralma valósul meg a földön élő egyházban. Az Úr népe ilyenkor tapasztalja az Úr vezetését és hatalmát.

ÖSSZEFOGLALÁS

Miben áll Jézus Krisztus és a földön élő egyház kapcsolata? A lelki, földi szem számára láthatatlan hitbeli kapcsolatban, és az Úr által rendelt egyházi tisztségek engedelmes szolgálatában. Amikor a tanítók Jézus mennyei bölcsességét, az evangélium tudományát tárják fel, amikor a diakónusok az Úr szeretetétől vezetve gyakorolják a kö-

nyörületet, amíg a presbiterek az Úr akarata szerint pásztorolják, kormányozzák és vezetik a nyáját, akkor a hívő nép tagjaiban is kiábrázolódik Krisztus.

A Heidelbergi Káté (32. kérdés-felelet) ezt így fogalmazza meg: „*Miért hívnak téged keresztyénnek? Azért, mert hit által Krisztusnak tagja (unio mystica) és így az ő felkenetésének részese vagyok, avégre, hogy nevérlől én is vallást tegyek (prófétai tiszt), magamat élő hálaáldozatként neki adjam (papi tiszt), s a bűn és ördög ellen ez életben szabad lelkiismerettel harcoljak, és azután*

ővele együtt minden teremtmény felett örökké uralkodjam (királyi tiszt).”

Jelen van az Úr az ő földi népében, ha nem is testi, tapasztalható valóságként. Az unio mystica és az Úr messiási tisztségeinek földi megvalósulása alapján is kimondhatjuk a földön élő egyházzól, hogy az Jézus Krisztusban, őáltala és őreá nézve áll fenn addig is, amíg a nemes harcot megharcolva, és a futást elvégezve elveszi a mennyei győzelmi koszorút, és részesül Jézus Krisztus örök dicsőségében, azéban, aki népével volt minden napon – a világ végezetéig.

Cs. Nagy János / Pécel

JÉZUS A DIADALMAS GYÜLEKEZETBEN

A keresztyén dogmatikákban és hitvallásokban régtől fogva szokás az egyház egyes részeit, tagjainak különböző állapota miatt megkülönböztető jelzőkkel felruházni. Ilyen például a látható és láthatatlan, illetve a harcoló és diadalmaskodó egyház közötti különbségtétel. Ezen megkülönböztetések alkalmazása alól a Második Helvét Hitvallás néven ismert reformátori iratunk sem kivétel. A XVII. fejezetben a „Hadakozó és diadalmaskodó egyház” alcím alatt a következő hittétel olvasható: „*Egyik (rész) ugyanis a hadakozó, másik a diadalmaskodó egyház. Amaz még a földön hadakozik és küzd a testtel, a világgal és e világ fejedelmével, az ördöggel, a bűnnel és a halállal, ez pedig a hadi szolgálatból már elbocsátva a mennyben ül diadalt előbb említett és most már legyőzött ellenségein, és ujjongva örvendez az Úr színe előtt. De azért ez a kettő közösségben vagy kapcsolatban van egymással.*”

Amint a címből ez világosan kiderül, ennek az igetanulmánynak az utóbbi, vagyis a győzedelmes egyház, az ecclesia triumphans a tárgya.

1. Mindenek előtt vizsgáljuk meg kicsit közelebbről, hogy mi értendő a diadalmas egyház fogalma alatt?

Erre a kérdésre a hitvallás fent idézett szavai alapján röviden azt felelhetjük, hogy az egyháznak az a része, ami már

a mennyben van. A diadalmas egyházba tehát azok a hitben előttünk élt testvéreink tartoznak, akik a földi harcaikból megváltottak, megszenteltettek és megdicsőítettettek, és ha még nem is teljes mértékben, de már részük van a mennyi üdvösségében. Ádámtól kezdve Ábelben, Énókon, Nóén és valamennyi ó- és újszövetségi hívőn át mindazok ide tartoznak tehát, akik a hit versenypályáját győzelmesen megfutva már átmentek ebből a világból Isten láthatatlan és dicsőséges országába. A győzelmes egyház tagjai már most részesei annak a csodálatos dicsőségnek, amely felé mi még csak reménykedve nézünk. Ők már élvezői annak a Krisztussal való közösségnek, ami számunkra, a küzdő egyház tagjai számára még csak a reménység tárgya. Arról, hogy nekünk, az egyház földön küzdő tagjainak miért szükséges és jó hittel előre tekinteni azokra, akik már elérték a mennyei célt, talán szükségtelen is szólni. Az igazi hívő keresztyén semmire sem vágyik jobban, mint hogy egyszer maga is részese legyen ennek. Éppen ezért boldogító arra gondolni, hogy a Szentírás semmi kétséget nem hagy afelől, hogy azok, akik most még a szent háború kemény lelki harcait vívják ellenségeikkel szemben, egyszer a diadalmas egyház tagjaiként fogják élvezni a győzelem mennyei örömét. Mert a Krisztus vezérlete alatt harcoló

egyház egyszer mindenestől diadalmas egyház lesz. A harc győzelmes kimenetele azért biztos, mert annak alapját Krisztus kereszthalálának, feltámadásának és mennybemenetelének vitathatatlansága jelenti.

Noha az egyház győzelmes jövője ilyen szilárd tényeken nyugszik, a diadalmas egyház fogalma szinte teljesen hiányzik még a bibliaolvasó keresztyének szótárából is.

2. A továbbiakban először vegyük számba, hogy mit tudhatunk a diadalmas egyházzól?

A keresztyének elől az egyház dicsőséges jövőjének ismerete soha nem volt elrejtve. Figyelmesen olvasva az ígét, könnyen meggyőződhetünk erről. Az egyháznak már az első említése ennek a végső győzelemnek az ígéréssel van összekapcsolva. Az „egyház” szó a Bibliában leelőször a Mt 16,18-ban fordul elő. Miután Péter, Jézust Krisztusnak és az élő Isten Fiának vallja, Jézus válaszként azt ígéri, hogy ezen a kősziklán, azaz ezen a hitvalláson építi fel anyaszentegyházát, amelyen a pokol kapui sem vehetnek diadalmat. Számos igehely tanúsítja, hogy az apostolok és az első keresztyének hite és gondolkodása mennyire át volt itatva ezzel a meggyőződéssel.

A győzedelmes egyházzól legtöbbet azonban mégis az Újszövetség egyetlen

prófétai könyvből, a Jelenések könyvéből tudhatunk meg. Ennek a könyvnek olvasása során egyre teljesebben bontható ki előttünk az egyház jövőjének képe. Az erről adott kijelentés olyan, mint az Ezékiel könyvének 47. fejezetében említett forrás, ami az Isten templomának küszöbe alól fakad, és minél messzebbre elfolyik, annál szélesebbé és mélyebbé válik, és amerre csak elhalad, megéled a pusztaság. Istennek a Jelenések könyvében adott kijelentéseivel is az volt a célja, hogy megvigasztalja és megerősítse az akkor már egyre több üldözésnek kitett egyházát. Hogy lelkükben megerősítse, a jövő felőli kételyeiktől megszabadítsa a földön küzdő népét, János szavain át bepillantást enged nekik a mennybe. Engedi meglátni azoknak a hittestvéreiknek dicsőséges állapotát, akik előttük járva, nem ritkán a mártírhalálban, már elérték céljukat.

Elsőként a hét kis-ázsiai gyülekezet-höz intézett levelek ígéretein át láthatunk bele a győzteseket mennyben váró jutalomba. Akik győznek, vagyis akik mindvégig megmaradnak a Krisztus iránti szeretetben, akik nem rettennek meg az üldözésektől, nem engednek a bálványimádás csábításának, akik nem szennyeznek be fehér ruhájukat, akik nem tagadják meg Uruk nevét, és megtartják ígéjét, vagy akik készek megnyitni az ajtót Krisztus előtt, azok mind csodálatos jutalomban részesülnek. Azok az élet fájáról és az elrejtett mannából kapnak enni, azoknak nem árt a második halál. Ők a hajnalcsillagot kapják jutalmul, és olyan oszloppá tételnek Isten templomában, amelyre Krisztus neve lesz felírva. Akik pedig befogadják az ajtójukon zörgető Jézust, azokkal ő is kész együtt vacsorázni a Bárány menyegzőjén. Ezek a szimbólumok nyelvén közölt ígérték nem csak azt sejtetik, hogy a győzteseknek csodálatos jutalomban lesz részük a mennyben, hanem arra is nagyon egyértelműen utalnak, hogy ezt a jutalmat elsősorban nem a különféle üdvjavak elnyerése jelenti majd, hanem maga Krisztus. Mert ezek a szimbólumok és jelképes kifejezések végső soron mind őrá utalnak. A győztesek számára a Krisztussal való lelki közösség megélése lesz a legfőbb jó. Krisztusnál, az ő szereteténél és

kegyelménél csodálatosabb dolog ugyanis még a mennyben sem létezik. Amit Krisztusban nyerek, az valóban olyan nagy, hogy – az ének szavaival – „*Őrök életem sem lesz elég / Zengnem az Ő dicséretét.*” (Halleluja 49.)

Még érthetőbben áll előttünk mindez azokban a kijelentésekben, amiket a Jelenések könyvének 7. 14. és 20. fejezetében olvashatunk a győzedelmes egyházzal. A 7. fejezetben János apostol egy megszámlálhatatlanul nagy sereget lát, akik fehér ruhában, kezükben pálmaágakkal, hatalmas hangon dicsőítik Istent és a Bárányt. János kérdésére a vének egyike elmondja, hogy kikből áll ez a minden nemzetből, törzsből és nyelvből összesereglett sokaság: „*Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták ruhájukat, és megfehértették a Bárány vérében. Ezért vannak az Isten trónusa előtt, és szolgálják őt éjjel és nappal az ő templomában, és a trónuson ülő velük lakik. Nem éheznek, és nem szomjaznak többé, sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi más hőség, mert a Bárány, aki középen, a trónusnál van, legelteti őket, elvezeti őket az élet vizének forrásához, és az Isten letöröl szemükről minden könnyet.*” (7,14-17).

Miközben az egyház küzdő része a földön élet-halál harcát vívja a sátánnal, világgal és bűnnel, aközben a nagy nyomorúságból hazaérkezett üdvözültek serege a mennyben, mint Lázár Ábrahám kebelén, már „vigasztaltatik”. Elérhetetlenek többé ellenségeik számára. Félelem nélkül ünnepelnek a Szent Isten trónusa előtt, mert ruháikat a Bárány vérében fehértették meg. Nincs többé könny a szemükben, nincsenek szükségük, mert a Báránnyal vannak örökre, kinek jelenléte minden bánatuk eltörlésére és szükségük betöltésére elegendő.

Akármilyen csodálatos azonban ennek a már mennyben lévő, győzedelmes egyháznak az állapota, látnunk kell, hogy még nem érte el minden tekintetben az Úrtól megígért teljességet. Mivel az egyház egy része még a földön harcol, a diadalmas egyház tagsága még nem teljes. Teljessé csak Krisztus visszajövetelekor lesz, amikor az utolsó hívó is bevonul a dicsőségbe. Dicsősége azért sem tekinthető még teljesnek, mert

miközben lelkük már a mennyben van, testük még a porban pihen. Míg a romlandó test romolhatatlan lelki testként fel nem támad, hogy a bűntelen lélekkel egyesüljön, addig a halál beárnyékolja a teljes dicsőséget. De meg kell még történnie Isten igazságos ítéletének is ahhoz, hogy a menny lakói végre felkiálthassanak: „*Halleluja, az üdvösség, a dicsőség és a hatalom a mi Istenünké, mert igazak és igazságosak az ő ítéletei, mert elítélte a nagy paráznát..., mert számon kérte kezéből szolgálói vérért.*” (19,1-2).

Az üdvösség a Bárány menyegzőjének elérkezésével lesz teljessé, amikor az Egyház, a Bárány menyasszonyának megadatik, hogy fényes, tiszta gyölesba öltözzék, és ne legyen rajta többé folt, vagy ránc, vagy bármi hasonló (Ef 5,27).

3. Végül, arra nézve, hogy milyen lelki haszonnal jár a győzedelmes egyház állapotának ismerete, álljon itt egy idézet dr. Victor János Református hiszekegy c. művéből:

„*Míg mi itt élünk, a bennünk és a világban meglévő bűnnel folytatott állandó harcban, [...] jó tudunk, hogy mások már befejezték ezt a harcot, és eljutottak a győzelem állapotába. Az itt, a földön még 'harcoló egyháznak' csodálatos erőforrása az, hogy együvé tartozónak [...] érezheti magát azzal a másikkal, a 'diadalmaskodó egyházzal' [...]. Az a megdicsőülés, amit ők már elnyertek, biztató és irányadó fényt vet a még harcban állók útjára, és segíti életben tartaniuk magukban a saját jövőendő megdicsőülésüknek a reménységét.*”

Molnár Sándor / Biatorbágy

FÜLE LAJOS AZ IMÁDKOZÓ EMBER

Ki hisz és imádkozni tud,
nem nyomhatják agyon a gondok,
számára mindig van kiút.
Az imádkozó ember boldog,
mert soha nincsen egyedül:
van KI segít terhet emelni!
KI ISTENÉHEZ menekül,
nem támadhat ellene senki.

III. (BÖLCS) FRIGYES, A SZÁSZ VÁLASZTÓFEJELEM

Az Úr Jézus Krisztus az ő hatalmát olykor embereken, mégpedig világi hatalmasságok munkáján keresztül tette láthatóvá. Egyik ilyen áldott eszköz volt a kezében az a szász uralkodó, akit leginkább a nagy német reformátor, Luther Márton élettörténetének ismeretésekor szoktunk emlegetni. Honfitársai így nevezték: Friedrich III. der Weise – Kurfürst von der Sachsen, vagyis III. (Bölcs) Frigyes, szász választófejedelem.

(Bölcs) Frigyes Szászországban született 1463. január 17-én, az Elba partján fekvő Torgau mellett, a Hartenfels kastélyban, a család első gyermekeként. Szülei Ernő szász választófejedelem és Erzsébet bajor hercegnő voltak.

Édesapja halálát követően, 1486-ban, János öccsével felosztották az apai birtokokat. Testvére kapta Lipsét és környékét, míg ő a szász választófejedelmi rangot és a nagyobb területeket. A leírások szerint Frigyes bölcsessége elsősorban nem az éleseszségében mutatkozott meg, hanem sokkal inkább béketűrésében, békülékenységében. Olyan vezető volt, akinek uralkodási ideje alatt a szász választófejedelemség nem sodródott háborús helyzetbe.

Szászország ebben az időben igen gazdag vidéknek számított, az ezüsbányászata messze híres volt. Kellő gazdagság birtokában Frigyes bőszesen támogatta a tudományokat és a művészeteket. Ekkor épült fel Wittenbergben a gyönyörű kastély és vártemplom. Mivel az apai birtokok felosztását követően a lipcsei egyetem János birtokába került, úgy vélte, hogy az ő birtoka sem maradhat egyetem nélkül. Ezért 1502-ben megalapította a nagy hírű wittenbergi egyetemet, ami Luther idejében kapott központi jelentőséget: a reformáció egyik fellegrája lett.

(Bölcs) Frigyes megszerezte a búcsújárások jogát, és ereklyéket vásárolt a wittenbergi vártemplom számára, hogy minél több zarándokot vonzzon a városba, növelve tekintélyét és nem utolsósorban bevételeit. Amíg 1509-ben csak

5.005 ereklyét őriztek itt, 1518-ban már 17.443 darabbal dicsekedhetett a vártemplom, 1520-ban pedig 19.013 darabbal (az akkori kor harmadik legnagyobb gyűjteménye volt). Ezzel arányosan növekedett az ereklyék által elnyerhető búcsú időtartama is. Kezdetben 1443 évi kedvezmény járt a földi, illetve a tisztító tűzben töltendő szenvedésekből. Az ereklyekincs gyarapodásával hamarosan akár 127.799 esztendő és 116 napot is megspórolhatott a rá váró jogos büntetésből az, aki élt az ereklyék biztosította kegyelmi lehetőséggel. Milyen tárgyakat tisztelhetett az odalátogató? A húsvét utáni második vasárnap hetében, a templomban kiállítottak többek között egy vessződarabot Mózes égő csipkebokrából, szalmát és szénát a betlehemi jászolból, töredéket a jászol fájából, darabkákat Jézus pólójából, kilenc tövist Jézus töviskoronájából, részeket a keresztfából, Mária hajából, ingéből, kabátjából, fátyolából, sőt még egy üveggel Mária tejéből is.

A választófejedelem udvarában ténykedett a neves festő, idősebb Lucas Cranach (1472–1553) is, aki több portrét festett róla. Cranach egyébként tevékenyen kivette a részét a reformáció harcaiból. Szoros barátság fűzte Luther Mártonhoz, a nagy reformátor volt a festő egyik lányának, Annának a keresztapja. A festő kérte meg Luther számára Bora Katalin kezét, majd az esküvőjükön ő volt a tanú, s ő lett Luther első gyermekének a keresztapja is. Több arcképet készített barátjáról, s ő szervezte meg Luther Újtestamentumfordításának eladását.

Luther egyébként sokat köszönhetett (Bölcs) Frigyesnek, hiszen a fejedelem több alkalommal is kiállt mellette, sőt az életét is megmentette, amikor veszélybe került. A reformáció mozgalma 1517-ben indult, amikor Albert mainzi püspök búcsúcédulák árulásával próbálta meg összegyűjteni a pénz ráeső részét a római Szent Péter bazilika felépítéséhez (és saját adósságainak

rendezéséhez). Luther tiltakozott ez ellen, levelet írt a püspöknek, amihez csatolta a búcsúcédulák erejét és hatékonyságát kétségbe vonó vitairatát. Ez utóbbi 95 tétel néven vált ismertté az egyháztörténelemben. Ezt az iratot 1517. október 31-én állítólag ki is szegezte a wittenbergi vártemplom kapujára (ezt a dátumot tekintik a reformáció kezdetének, és azóta is minden évben ünneplik a protestáns egyházak). Más dolog, hogy némelyek vitatják a kiszégezés tényét, és azt csupán egy Melanchton által keltett legendának tartják, azonban ez mit sem kisebbít az irat fontosságán.

X. Leó pápa eleinte nem sokat törődött a kiáltvánnyal, ám a következő évben már vizsgálatot rendelt el, sőt Luthert Rómába idézte. III. (Bölcs) Frigyes ekkor állt először nyílt színen mellé, és közbelépésére a meghallgatást Augsburgba tették át. Luther hittételeit a lipcsei, majd a wormszi birodalmi gyűlés előtt is megerősítette, aminek következtében a pápa kiátkozta őt. 1521-ben a választófejedelem ismét színre lépett: közbenjárására Luther menlevelet kapott a wormszi gyűlés idejére (sokan próbálták óvni az úttól, hiszen hasonló esetben Husz János máglyán végezte a konstanzi zsinaton), majd miután Luther a gyűlésről hazafelé tartott, III. (Bölcs) Frigyes parancsára Luthert elrabolták. A fejedelem abban reménykedett, hogy Luthert bebörtönzésével megóvhatja a birodalmi átok következményeitől. A nagy reformátort Wartburg várába vitette, ahol Junker Jörg (azaz György lovag) néven raboskodott. Tíz hónapot töltött itt el, ez idő alatt rőpiratokat írt, és hozzákezdett a Biblia lefordításához. Az anabaptisták zavargásai miatt később elhagyta Wartburgot, visszatért Wittenbergbe, ahol a gyakorlatban is bevezette elveit.

Frigyes választófejedelem mindvégig kitarott az ő „doktorja” mellett. Megvédte a pápa haragja elől, engedte, hogy Luther szász területeken működjön –

miközben ő maga megmaradt a katolikus szertartások mellett, és saját kápolnájában misét mondatott. A nagy reformátor hatására sem vált meg ereklegyűjteményétől. Luther emiatt többször is elmarasztalta őt, keményhangú leveleket írt neki, gúnyos megjegyzéseket tett a gyűjteményére. Frigyes annyira tisztelte és szerette Luthert, hogy soha nem ítélte el a kemény szavakért. Volt annyira bölcs és alázatos, hogy készen mutatkozott elfogadni barátja és pártfogoltja őszinte kritikáját.

A választófejedelem fő stratégiája egyébként – s ez jellemző volt egész életére – a folyamatos halogatás volt. Így soha nem adott támadási felületet ellenfeleinek. Luthert is ezzel a taktikával védte meg. Az 1525. évi parasztháború kirobbanása azonban váratlanul és felkészületlenül érte őt. A mindin-

kább felgyorsuló események nem kedveztek halogató politikájának. Mivel a szász fejedelemség nem rendelkezett hadsereggel, de még rendőrsége sem volt, a lázadók hamar sarokba szorították Frigyeset. Ezeket a megpróbáltatásokat sem lelkiileg, sem testileg nem tudta már elviselni. 1525. május 5-én hunyt el a Lochau melletti vadász-kastélyában, 62 esztendősen. Testét a wittenbergi vártemplomban helyezték örök nyugalomra. Életrajzírói szerint halála előtt szakított a katolikus szokásokkal és végleg áttért protestáns hitre. Az ige ereje diadalmaskodott tehát válásos megrögzöttsége fölött, s célba érték nála Luther szavai is.

A földi hatalmasságok gyakran fogtak és fognak össze egymással, hogy harcot indítsanak Isten gyermekei, Isten ügye ellen. Mivel nem tudták, hogy

valójában ki ellen küzdenek, a csatákat rendre elveszítették. Még akkor is, ha látszólag diadalt arattak. Hatalmas uralkodók, hadvezérek, politikai vezetők hulltak porba úgy, hogy Isten munkája fölött nem tudtak győzedelmeskedni. Hiába volt minden véres retorzió, hiába vetettek be minden fegyvert, hiába hirdették azt, hogy Isten halott és a vallás megszűnik – az Úr ígéje ma is hirdettetik. Ugyanakkor hálára ad okot, hogy e földi hatalmasságok közül bőven akadtak olyanok is, akik fontosnak vélték odaállni Isten ügye mellé. Láttunk ilyeneket a Szentírásban, az egyháztörténelemben, de látunk napjainkban is. Álljon előttünk szép példaként III. (Bölcs) Frigyes élete, aki kész volt megharcolni a hitnek ama nemes harcát!

Margit István / Pécel

ÉBREDÉSI EMLÉKEK III.

Amikor az Úr megtérésemmel elrendezte életemet, 1948-ban részt vettem Alcsúton, a XXII. Országos Ifjúsági CE konferencián. A hét vezérigéje a 2Móz 17,7b volt: „Közöttünk az Úr!”.

Az alcsúti missziói telep 1941-ben került a CE tulajdonába, amikor is 13.400 pengőért vették meg. Ez a rész a Mária-völgy nevet viselte. Volt benne egy nagy épület, ami egykor tehénistállóként működött. A mellette lévő út mindkét oldalán gyönyörű platánfák díszlettek. A Lelkiszolgálat házát már ebben az évben felavatták. A CE zászlót Borbély Béla húzta fel az árbocrúdra. A telepet Józán László alcsúti lelkész vezette.

Mivel az 1948-as évben sok fiatalra számítottak, óriási szervezőmunka előzte meg a konferenciát. A Keleti pályaudvaron, csütörtökön du. különvonat várta az utazókat. A 30-40 vagonból álló szerelvény csak egyszerű teherszekerekből állt. (Akkor ezeket bocipullmannak nevezték.) Minden vagonon jelezték, hogy honnan jönnek a résztvevők, így a saját vagonunkba szállhattunk be, és rögtön meg is kaptuk a szállásunk, az étkezési csoportunk és a bibliakörünk számát. Amikor elindult a szerelvény, felzendült az ének, így utaz-

TÚRMEZEI ÉRZSÉBET CSODÁKRA EMLÉKEZNI JÓ!

Határkőnél hittel megállni,
határköveknél visszanézni,
hálás szívvel múltat idézni:
csodákra emlékezni jó!

Meglátni, hogy minden utunkat
hű és hatalmas kéz vezette,
javunkra szolgált minden tette:
csodákra emlékezni jó!

Látni, hogy át viharon, vészen
hű Mesterünk hogyan segített,
éjekre fényt hogyan derített:
csodákra emlékezni jó!

Határköveknél hálát adni,
és hallelujás köszönetben
méregetni, mi mérhetetlen:
csodákra emlékezni jó!

Messzi évekre visszanézni,
és számba venni ezer áldást,
erőt, kegyelmet, megbocsátást:
csodákra emlékezni jó!

Hallelujás hálaadással
leborulni egy határköre,
s elindulni hittel előre,
amerre hív az égi szó.

tunk Alcsútig. Az állomáson kocsik várták a csomaggal érkezőket, akik így táskáiktól megszabadulva, négyes sorokba rendeződve (lányok és fiúk külön csoportban) indultak el, majd énekelve meneteltek a majdnem 4 km-re lévő Mária-völgybe.

Az akkori közellátási viszonyok szerint vinni kellett magunkkal kenyeret, zsírt és lisztet, és némi pénzt is. Bizony a közel háromezer fiatal élelmezését nem volt könnyű megoldani. Óriási

üstökben főtt az étel, és volt, amikor 300 kilógramm liszt szolgált a mákos tészta alapanyagául. A konyhai személyzet kora hajnalban ébredt, és egész nap dolgozott.

A reggeli bibliakörököt a platánfák alatt tartották. A délelőtti előadást viszont a hegyoldalban. A fiatalok az emelkedőn ültek, az előadó pedig egy asztal tetején állva hirdette az Igét. Megrendítő volt, amikor háromezer fiatal ajkáról egyszerre zendült fel az ének.

.... aki szomjúhozik, jöjjön,
és aki akarja,
vegye az élet vizét ingyen.“
(Jel 22,17)

Egy ízben közöttünk volt dr. Czákó Jenő is, aki az általa szerzett háromszólamú kánont vezényelte: „Vége van már a szolgaságnak, Sion foglyait várja kész örökség...” Azokban a napokban sok beszélgetésre volt lehetőség a hívőkkel és a hívő élet után vágyakozókkal.

A záró alkalmon több száz fiatal tett biznyságot arról, hogy most találkozott az Úr Jézus Krisztussal, és mostantól kezdve az életét neki szánja, és kéri az ő vezetését. A konferencia végén, hétfőn hajnalban ismét különvonat szállította a résztvevőket a Keleti pályaudvarra.

Megrendítő és felemelő volt látni a sok fiataalt, és tapasztalni azt, hogy a Lélek tartott fegyelmet. Természetesen a legszükségesebbekről tájékoztattak bennünket, és kértek a fegyelmezett magatartást, viselkedést. Ezeket nagyjából be is tartottuk.

Volt a konferenciának árnyoldala is, de ilyet csak néhányan tapasztaltunk. Amikor megérkeztünk, az egyik táborvezető elkísért a szállásunkra. A barakksor egyik részére mutatva jelezte, hogy az lesz a debreceni fiúk szállása, amit Sodomának fogunk nevezni a héten. Értetlenül néztünk egymásra, hiszen tudtunk volna a Bibliából rokonszenvesebb nevet is találni. Később kiderült, hogy az ellenszenv a Debrecenből és környékéről érkezőknek szólt. Ahogy később megtudtuk, az egyik szobában rendetlenséget talált az említett szervező, mire mindent felforgatott. (Ebben a szobában laktam én is.) Nem tudtuk, hogy milyen mérvű volt a rendetlenség, amit megállapított, de ami bennünket fogadott a szobában, az elképesztő volt. Még a szalmazsákokból is ki volt húzva a szalma egy része, a táskáink pedig kiborítva, szétszórva a tartalmuk, összevegyítve a szalmával. Ez a látvány számunkra nem volt építő hatású. Egész nap a holmink összeszedésével foglalkoztunk, miközben elkeseredve azon tanakodtunk, hogy miért volt erre szükség?

Dr. Szabó Mihály, a debreceni közösségvezető viszont egyéniségével tartott fegyelmet. Vidám, derűs ember volt, akit nem nagyon lehetett kihozni a sodrából. Mindenkit meghallgatott, de nem parancsolgatott, csupán szelíden tanácsolt, és szavának súlya volt. Szeretettel és megértéssel figyelte és segítette hitbéli csetlésünet-botlásunkat. A két vezető egészen más természetű volt, viselkedésben ellentétei egymásnak.

Egy másik szomorúságomra is emlékszem. A szabadidőben egyik barátommal meglátogattuk József főherceg arborétumát. Döbbenet láttuk a kivágott értékes fák maradványait, de ugyanilyen lehangoló látványt nyújtott a pusztulóban lévő háromemeletes kastély U-alakú hatalmas épülete is, aminek egy része kiégett, a többit kirabolták. Ablakai, ajtóhiányoztak, a rombolás nyoma jelen volt mindenütt.

Mivel sógorom a környéken lett lelkész, talán 5-6 évvel később feleséggel (aki lány korában maga is résztvevője volt az 1948-as alcsúti konferenciának) meglátogattuk őket, és sógorom kíséretével a kastélykertbe is eljutottunk. Legnagyobb megdöbbenésünkre a kastélynak már csak hűlt helyét találtuk. A környékbeliek az egész épületet lebontották, és elhordták. Még az alapokat is kiásták a földből. Egyedül a főbejárat timpanonos részét hagyták meg néhány lépcsővel, a szép oszlopsorral. (Ez ma is így látható.) A kastélykert területén áll egy kis falusi templomnak is beillő nagyságú kápolna, amit egykor a főhercegi család használt. Ehhez nem mertek hozzányúlani.

A legnagyobb meglepetés azonban a Mária-völgyben várt ránk. A régi konferenciatelep ugyanis a Bethánia feloszlata után egyházi tulajdon lett, az államosításnál pedig egy TSZ birtokába került. Így a nagy épület újra tehenistállóként működött. A régen szép rendben tartott melléképületek, a konyha, a szállások romhalmazzá váltak. Igyekeztünk úgy viselkedni, kérdezősködni, mint akik először járnak arra. A tehenészekről érdeklődtünk, hogy mi volt ott korábban. Persze ők nem ismerték az előzményeket. Bizonytalanul válaszoltak: „Valami apáca-félék éltek itt...” Örömmel fedtük fel a feliratot a mennyezet és az

ablaksor közötti falsávon, amit annak idején nagy betűkkel festettek fel: Krisztusért és egyházáért. Ezt látóhatólag megpróbálták eltüntetni, egyszer már átmeszelték, de a felirat átlátszott a vékony mészréteg alól. Néhány asszony is buzgózkodott az istállóban, és megkérdeztük tőlük, hogy miért nem tüntették el a feliratot. Meglepetésünkre azt válaszolták, hogy nem merték megtenni. Készítettünk néhány fényképet a feliratról, a kinti romokról és a tehenekről. Amikor később másoknak is megmutattam a fotókat, nem akarták elhinni, hogy a felirat nem montázs, hanem valódi. Több év múlva újra ellátogattunk a Mária-völgybe, de akkorra már eltűnt a felirat a többrétegű meszelés alatt.

A Mária-völgy a csodálatos platánfákkal mindenki számára felejthetetlen emlék maradt, aki csak egyszer is járt ott. Nem csak a környék volt megragadó, hanem az evangélium, amit ott hallhattunk annak idején.

Asztalos Zoltán / Hajdúszoboszló

PECZNYÍK PÁL UTOLSÓ ÁDVENT!

Forr, pezseg az élet
nagy ádventi lázban,
de igazi Ádvent
nincs sok szívben, házban.
Ádventi fény csillog
utcán, ablakokban,
ádventi ének zeng
díszes templomokban.
Szokássá változott
Jézus érkezése;
s egyre távolabb van
napja, születése.

Isten népe Jézust
régől mennyből várja,
hiszen megígérte:
eljön, nemsokára!
A levegőégen
lesz a találkozás,
véget ér a több száz
éves várakozás!
Meglehet, hogy ez lesz
az utolsó Ádvent,
melyre Isten népe
boldogan mond áment.

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

A **Biblia Szövetség Tanácsa** ez évi utolsó ülésén, a péceli székházban (nov. 22.)

- tárgyalta és elfogadta a szervezet 2015. évi programtervét, és rendelkezett annak a Biblia és Gyülekezet folyóiratban és a honlapon való megjelentetéséről,
- részletes titkári tájékoztatást hallgatott meg az első félév gazdálkodási adatairól, a megvalósult programokról, a szervezeti eseményekről,
- a beszámolót kiegészítették a programokért felelős, illetve azokban részt vett tanácsstagok is,
- meghallgatta a beszámolót a BSz megalakítása 25. évfordulója ünnepségéről, és azt kiértékelve hálásan emlékezett az Istentől ott kapott számtalan áldásra, a testvéri találkozásra, az önkéntesek lelkes munkájára,
- tájékozódott az előző tanácsülés bibliaiskolai oktatást érintő határozatainak végrehajtására tett intézkedésekről,
- tájékoztatást hallgatott meg a Budapestről Pécelre szervezett 2014-15. oktatási év első félévéről, a vidéki tanfolyamokról, és arról döntött, hogy a következő év február hónapban soron kívül foglalkozik majd az oktatási bizottság által beterjesztendő oktatási koncepció-javaslatlalt, határoz a végrehajtandó feladatról, tantervről, oktatási programról,
- első olvasatban tárgyalta a BSz programjaihoz használható énekfűzet tartalmát, majd arról határozott, hogy az a következő tanácsülésen véglegesíthető lesz, egyúttal megbízta Mórén Tamást az ehhez szükséges feladat koordinálásával,
- az Ébredés Alapítvány tevékenységének 385.000 Ft-os támogatásáról határozott,
- a 2014. év folyamán a BSz-ből kilépési szándékát bejelentő négy személy döntését tudomásul vette,
- utolsó napirendi pontként pedig hat személy tagfelvételéről határozott.

A tanácsulást dr. Makrai Tibor elnök vezette, bevezető áhítattal Margit István szolgált, jegyzőkönyv vezetésére Weber Istvánt kérték fel, az ülésről betegség indokával, igazoltan volt távol dr. Sípos Ete Álmos, Varga Róbert és Zila Péter tanácsstag, egyéb, BSz szervezte programon történő részvétel okán, igazoltan, Nyíró Ottó póttag. Jelen volt Mórén Tamás felügyelő bizottsági elnök. Az ülés 10.00-kor kezdődött és 17.45-kor került bezárásra. ■

*

Az **Ébredés Alapítvány (ÉBA)** – jogszabályi változás indokolta – alapító okirat módosítását az illetékes törvényszék nyilvántartásba vette, ezzel az eljárás jogerősen befejeződött.

A **Biblia Szövetség (BSz)** Alapszabályának legutolsó közgyűlésén történt módosítása nyilvántartásba vételi eljárásával kapcsolatosan lapzártáig a törvényszéktől nem kaptunk értesítést. A módosítás nyilvántartásba vételéig a módosítás előtti Alapszabály hatályos.

Az **Országos Bibliáiskola Alapítvány (OBA)** módosított alapító okirata bejegyzési kérelmére sem érkezett lapzártáig a bíróságtól értesítés. ■

*

A **BSz székház** berendezéseiben, egy nyári zivatar alatt, valószínűleg az elektromos szolgáltató hálózatát érintő villámcsapás miatt jelentős károk keletkeztek. A biztosító társaság – az általános gyakorlatra hivatkozva – a kár kb. egyharmadát téríti. Ugyanakkor a kárbejelentési határidőn túl, a fűtési idény kezdetén derült ki, hogy az épület egyik gázkazánja is jelentős kárt szenvedett.

Az őszi folyamán (reménységünk szerint!) sikerült végleges megoldást találni a tervezési-kivitelezési hiányosság miatti eddig

rejtélyes épületbezárára. A fűtési rendszer radiátor szelepeinek cseréjével pedig biztonságosabbá és gazdaságosabbá tehetjük az üzemeltetést.

Az egyik épületen nyílászárókat is cserélhettünk. ■

*

Olvasóink **honlapunkon** (www.bibliaszov.hu) tájékozódhatnak programjainkról, beszámolókat, különböző témákban készített és a folyóiratban meg nem jelenő tanulmányokat olvashatnak, ahol az eseményeken készült képek is tájékoztatnak szervezeti életünkről. ■

*

Halottunk: ☩ **Rác Istvánné** (1922) Nagyvarsány.

Szomorú szívvel adunk hírt BSz tag testvérünk haláláról. Hálásan emlékezve testvérünk szolgáló életére, kívánjuk, hogy Isten adjon vigasztalást hozzátartozóinak, a nagyvarsányi otthonban élőknek. Legyen emlékezete áldott!

*

TÁJÉKOZTATÁS

A Nemzetközi Biblia Szövetség (Bibelbund International) szervezésében 2015. április 17-19. között Bécsben konferenciát szervez, ahol aktív szerepet szeretne vállalni a magyarországi Biblia Szövetség is. A szervezők kérése, hogy hazánkából a fiatalabb korosztály is vegyen részt a konferencián. A kérés találkozott a BSz szándékával, ezért kérjük azokat a BSz tagjainkat, akik megfelelő német nyelvtudással rendelkeznek, jelezzék szándékukat elérhetőségeinken! A részletes program, utazás, szállás, részvételi költség tekintetében a későbbiekben tudunk tájékoztatást adni. A konferencia célja a Bécsben élő keresztyének testvéri támogatása, az evangélium terjesztésének erősítése.

„KEZDETEK“

TANULMÁNYI VERSENY

A Biblia Szövetség Protestáns Teremtéskutató Köre kilencedik alkalommal hirdet tanulmányi versenyt középiskolás diákok számára.

Feladat: 5-8 oldalas esszé írása

Téma: **A Biblia és a teremtés: hogyan teremtette Isten a világot?**

Beküldés: **2015. március 31-ig** e-mailben (imreszilagyi@hotmail.com – Dr. Szilágyi Imre Miklós)

Eredményhirdetés: 2015. április 30.

Díjazás:

I. hely: 40 000 Ft

II. hely: 30 000 Ft

III. hely: 20 000 Ft

Értékelési szempontok:

- Biblikusság és a tartalom kapcsolata (max. 20 pont)
- A kiírt téma világos, logikus kifejtése (max. 20 pont)
- Külső megjelenés, nyelvhelyesség (max. 10 pont)

Honlap: www.kezdetek.hu

A Biblia Szövetség éves programja (tervezet)
(központi szervezésben – a körzeti és a vidéki bibliaiskolai program nélkül)
– 2015 –

JANUÁR

17. bibliaiskola (Pécel)
31. előadás nőknek (Bp. Nagyváradi tér)

FEBRUÁR

8. fontos kérdések (Bp. Nagyváradi tér, 17 óra)
21. bibliaiskola (Pécel)
28. előadás nőknek (Bp. Nagyváradi tér)

MÁRCIUS

21. bibliaiskola (Pécel)
(?) ifj. szolgálók továbbképzése (Pécel) ☒
28. ifj. hitmélyítő találkozó (?)
28. előadás nőknek (Bp. Nagyváradi tér)

ÁPRILIS

11. csendesnap (Mátészalka)
11. 30+ fiatal felnőttek találkozója (Pécel)
12. fontos kérdések (Bp. Nagyváradi tér, 17 óra)
13-17. vezetők és szolgálók konferenciája (Pécel – meghívással)
14. tanácsülés (Pécel)
17-19. BSZ-nap Bécsben
18. bibliaiskola (Pécel)
25. előadás nőknek (Bp. Nagyváradi tér)

MÁJUS

9. éves küldöttgyűlés (közgyűlés?) és konferencia (Bp. Nagyváradi tér)
16. bibliaiskola (Pécel)
30. előadás nőknek (Bp. Nagyváradi tér)

JÚNIUS

6. családi nap (Pécel)
20. bibliaiskola (Pécel)
22-26. konferencia lelkészeknek (Pécel) ☒
22-27. konferencia házaspároknak Szépalmán ☒ **
27. tanácsülés (Pécel)

JÚLIUS

- 6-11. állami otthonos lányok táborozása (Pécel) ☒
27-31. lelki konferencia (Pécel) ☒
27-aug. 2. kenus tábor (?) ☒
(?) kerékpáros tábor fiúknak és lányoknak (?) ☒
(?) konferencia pedagógusoknak (?) ☒

AUGUSZTUS

- 19-23. hitben járó fiatalok tábora/képzése (Gyula?) ☒
23. konferencia Nyíregyházán (ref. templom)

SZEPTEMBER

5. családi nap (Pécel)
12. 30+ fiatal felnőttek találkozója
13. fontos kérdések (Bp. Nagyváradi tér, 17 óra)
19. bibliaiskola (Pécel)
26. tanácsülés (Pécel)

OKTÓBER

3. csendesnap (Debrecen)
10. ifj. hitmélyítő találkozó (Pécel)
4-9. lelki konferencia (Mátraháza) ☒
17. bibliaiskola (Pécel)

NOVEMBER

- 1-6. konferencia orvosoknak (Berekszálló, Gyógy-szálló) ☒
7. őszi körzeti konferencia (Miskolc, Egyh.k. Székh.)
8. fontos kérdések (Bp. Nagyváradi tér, 17 óra)
14. őszi körzeti konferencia (Bp.–Torockó téri ref. templom)
16-20. berekszállói lelki konferencia ☒
21. bibliaiskola (Pécel)
28. tanácsülés (Pécel)

DECEMBER

5. bibliaiskola (Pécel)
31. szilveszteri program (Pécel)

Jelmagyarázat:

☒ – részvétel csak előzetes jelentkezés visszaigazolása után

Bp. Nagyváradi tér – Nagyváradi téri református templom

** – A Bibliai Házasság gondozó Szolgálattal közös szervezésben

? – pontosítás a Biblia és Gyül. folyóirat 2015. évi húsvéti számában

TÁJÉKOZTATÁS

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a Budapest, Nagyváradi téri református gyülekezet helyiségébe meghirdetett „előadás nőknek” sorozat témáit honlapunkról ismerhetik meg, várhatóan még december folyamán.
A szervezők kérik a résztvevő hölgyek megértését!

A Biblia Szövetség programjait az evangélium és a keresztyén etikai normák szerint szervezi és rendezi.

Cél a szabadidő hasznos és pihentető eltöltése és az ismerkedés lehetősége mellett az evangélium üzenetének közvetítése, a keresztyén tanítások átadása, valamint a közösségi szemlélet erősítése és gyakorlása.

A szervezők a résztvevőktől kérik és elvárják a cél teljesülésének támogatását. Aki a közösségi szabályokat megsérti, az önmagát zárja ki a programokon való részvételből.

A közölt program előzetes terv, ezért a változás objektív vagy szubjektív okokból lehetséges, de erről folyamatosan tájékozódhat a Biblia és Gyülekezet c. folyóiratból, illetve a www.bibliaszov.hu honlapról.

Fontos! 2015. évi programra januártól fogadunk el jelentkezést!

– Biblia Szövetség, H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B; Tel./fax: (36) 06-28/452-334; e-mail: bsz@bibliaszov.hu –

TUDNIVALÓ A BIBLIA SZÖVETSÉG 2015. ÉVI PROGRAMJAIRÓL

A meghirdetett előadások, konferenciák nyitottak, azokon bárki (életkorának, nemének, hitbeli elkötelezettségének vagy családi állapotának megfelelően) részt vehet. Programjainkat a protestáns keresztyén hitvallások és a keresztyén etikai rend szellemében szervezzük és tartjuk.

Azokat a szervezett alkalmakat ☒ módon megjelöltük, ahová csak előzetes jelentkezés alapján fogadunk résztvevőket.

Akkor érvényes a jelentkezés, ha a részvételi szándékot írásban (név, lakcím, életkor) a kért jelentkezési helyen bejelenti, és azt a megjelölt összegű jelentkezési előleg megfizetésével megerősíti. A jelentkezéseket visszaigazoljuk, a részletes tudnivalót a program kezdete előtt 1-2 héttel előbb elküldjük. Jelentkezési előleget nem tudunk visszafizetni! Az esetleges programváltozás esetén a jelentkezetteket írásban értesítjük, részükre az előleget visszafizetjük.

A többnapos programok a részvételi díj, a szállás-tisztálkodás, napi háromszori étkezés (egyszer meleg étel), az előadásokon, szemináriumokon való részvétel költségét tartalmazza. Az utazás, az esetleges egyéb helyben fogyasztás költségét (üdítő, telefon) külön kell megfizetni. A résztvevők Bibliát, jegyzetfüzetet hozzanak!

A péceli programhelyek megjelölés a Biblia Szövetség székházára vonatkozik. A résztvevőket 2-3 ágyas szobákban helyezük el. **A péceli programokra** – szállás igénybevételehez – **ágyneműt kell hozni!** Aki ágyneművel nem rendelkezik, 500,- Ft mosatási díjat fizet.

Jelentkezési előleg: program-nap x 1.000,- Ft/személy. Befizethető a BSZ pénztárába, átutalással az OTP Bank 11742331-20002279 számlára, a Biblia Szövetség sárga csekkjén, vagy rózsaszínű postai utalványon. Mindig közölni kell a befizetés célját!

* * *

I. BIBLIAISKOLA PÉCELEN A 2014/15. tanév programja honlapunkon megtalálható, a 2015/16-os tanévről a tájékoztatót később teszi közzé a BSZ.

* * *

II. BIBLIAISKOLA VIDÉKEN A vidéki, folyamatban lévő bibliaiskolai tanfolyamok programját az illetékes szervezőktől lehet megismerni.

* * *

II. IFJÚSÁGI VAKÁCIÓ

A) Hitben járó fiatalok tábora/képzése (16. életévtől): aug. 19-23., (Gyula), költség kialakítás alatt

B) Kenus tábor fiataloknak: júl. 27-aug. 2. (?), ktg. várhatóan ~20.000,- Ft

C) Kerékpáros tábor fiúknak és lányoknak, költség, helyszín és időpont tervezés alatt, kerékpárt hozni kell!

Jelentkezni az (A – C) ifjúsági vakációra a Biblia Szövetség címén (lásd lent!), 5.000,- jelentkezési előleg egyidejű befizetésével lehet. **B)** feltétele az úszni tudás. **C)** feltétele a kerékpár megléte.

D) Állami otthonos vagy nehéz családi körülmények között élő lányoknak: júl. 6-11. (Pécel) A tábor költségei biztosításához adományokat kérünk és hálásan fogadunk!

A közöltek tájékoztató jellegűek, meghirdetésük kifejezi a Biblia Szövetség szándékát a programok megszervezésére.

* * *

III. KONFERENCIÁK FELNŐTTEKNEK

E) Lelkigondozói hét Berekfürdőn (Mebékélés Háza), – **nov. 16-20.** vezeti: Zila Péter, költség: 27.000,- Ft + idegenforgalmi adó

F) Konferencia lelkészeknek: jún. 22-26. (Pécel), vezeti: dr. Sípos Ete Álmos, költség 15.000,- Ft/személy

G) Pedagógus konferencia vezeti: Dr. Viczián Miklós, költség, helyszín és időpont tervezés alatt

H) Konferencia orvosoknak: nov. 1-6. (Berekfürdő, Gyógy szálló) vezeti: dr. Sípos Ete Álmos és dr. Erdélyi Judit, költség egyeztetés alatt

I) Konferencia lelki programmal

– **júl. 27-31. (Pécel)** vezeti: Benedek Csilla, költség: 15.000,- Ft/személy

– **okt. 4-9. (Mátraháza)**, költség: kialakítás alatt

J) Házaspároknak: jún. 22-27. (Szépalma) vezeti reménység szerint: dr. Pálhegyi Ferenc, költség: kialakítás alatt. Élettársakat nem, csak házastársakat fogadunk!

Az E) – J) programokra jelentkezni a Biblia Szövetség címén lehet (ld. lent!), 5.000,- Ft/személy előleg befizetésével.

*

A meghirdetett programokra mindenkit (a közölt feltételek szerint) szeretettel várunk.

Érdeklődni munkanapokon, hivatali időben a

(06) 28/452-334/113 (Benedek Csilla) telefonon, faxon;

e-mailen: bsz@bibliaszov.hu, vagy a **Biblia Szövetség,**

2119 Pécel, Kálvin tér 2/B postacímen lehet.

A változtatás lehetőségét fenntartjuk.

*

ELŐFIZETŐI TÁJÉKOZTATÁS

A Biblia és Gyülekezet előfizetői és vásárlói bizonyára örülnek az Ébredés Alapítvány döntésének, hogy a 2015. évre változatlanok maradnak a folyóirathoz jutás anyagi feltételei, azaz, nem tervez a kiadó áremelést. Ugyanakkor azzal a kéréssel fordulnak az olvasók felé, hogy tekintettel a kiadó borotvaélen működő gazdálkodására, adománnyal, esetleg nagyobb összegű előfizetési díjjal, illetve megfelelő időben történő befizetéssel támogassák a kiadói tevékenységet!

FONTOS KÉRDÉSEK

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a Biblia Szövetség Fontos kérdések előadásorozata 2015-ben terveink szerint február, április, szeptember és november hónapban kerül majd megrendezésre. Kérjük az eddigi szorgalmas résztvevőket, hogy jöjjenek el ezekre az alkalmakra, és hívjanak más érdeklődőket is!

Az első félév tervezett programja:

– **február 8. A pénznek nincs szaga?** (kölcson, kezesség, adakozás)

– **április 12. A hívő embernek is lehetnek félelmei?**

Az előadás 17 órakor kezdődik a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

Őszi BSz ifjúsági
találkozók
– kirándulás a budai
hegyekben (1)
– ifjúsági
csendesnap (2-3-4)

SZILVESZTER FIATALOKNAK!

Elmúltál 15, de még nem vagy 30, és nincs hol szilveszterezned?

Akkor nálunk a helyed!

Lesz közös játék, jó társaság, vidámság, étel-ital, évbúcsúztató áhítat, éjfélkor Himnusz, majd további fakultatív programok (tűzijátéknézés az udvaron, társasjátékok stb.)

A program dec. 31-én este 18 órakor kezdődik, és másnap közös reggelivel zárul.

Alvási lehetőséget korlátozott számban tudunk biztosítani, ezért kérünk, hogy időben jelezd szándékodat e-mailben, vagy telefonon!

A programon való részvétel ingyenes, de kérünk, hogy hozd magaddal egy doboz üdítőt és házi készítésű süteményt!

Előzetes jelentkezés (hogyan számítsunk jövedeledre!):

bsz@bibliaszov.hu vagy **06-28-452-334** (hivatali időben)

Helyszín: a BSZ székháza (2119 Pécel, Kálvin tér 2/b)

(Jöhetsz vonattal, kocsival vagy a 169E kék BKK autóbusszal)

Várjuk a jelentkezésedet! Hozd el barátaidat is! :)

A szervezők

(A felvétel az előző év szilveszterén készült!)

A **Biblia és Gyülekezet** című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Az előfizetési díj 2015-ben: belföldre: 2.500,- Ft/év; (2.200,- Ft/pld. 10 pld. felett); külföldre: – európai országokba: 4.800,- Ft/év;
– egyéb országokba: 5.900,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: Szabó László

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: dr. Sípó Ete Álmos; szerkesztő: dr. Mikolicz Gyula; tördelés: Horváth Mária; fotó: Baksai-Szabó Kristóf, Rindt Ferenc,
dr. Viczián Miklós, Zila Péter és a kelli tábor több résztvevője; címlapfotó: készült a BSZ őszi, pasaréti csendesnapján

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza! Folyóiratunk legközelebb 2015 húsvétkor jelenik meg. Lapzárta: 2015. március 1.

Nyomtatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Máza u. 3. – HU-ISSN 0866-2932 (nyomtatott) – ISSN 2064-0269 (online)